

ЗВЯЗДА

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«РЭЗКІ СКАЧОК ЦЭН НА РАСІЙСКІЯ ЭНЕРГАРЭСУРСЫ НЕ ПАВІНЕН ЛЕГЧЫ ЦЯЖАРАМ НА ЛЮДЗЕЙ»

Беларускія нафтаперапрацоўчыя заводы не павіны несці страты ад недахопу нафты, нягледзячы на складаны ўзаемаадносны з расійскімі пастаўшчыкамі. Аб гэтым заявіў учора Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка, наведваючы ААТ «Нафтан».

«Мы павіны ўзяць нафту ў тых, хто згодны з намі працаваць», — адзначыў Прэзідэнт.

Сітуацыя, у якую трапіла Беларусь у канцы мінулага — пачатку гэтага года, паўтарыцца не павіна. Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ў Наваполацку на нарадзе па пытаннях гаюнасці Беларусі да работы ў новых умовах паставак паліна-энергетычных рэсурсаў.

«Расія мае ўнікальны рэсурс — вуглядарны. Наш стратэгічны рэсурс — геаграфічнае становішча. Мы павіны выкарыстоўваць яго так, як Расія выкарыстоўвае свае рэсурсы», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

«Для Беларусі няма нічога невырашальнага. Трэба змагацца за ўсё», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

Прэзідэнт Беларусі паставіў задачу грунтоўна прапрацаваць пытанні выкарыстання альтэрнатыўных крыніц энергіі. «Без тэлага немагчыма забяспечыць вытворню, эканамічнаю бяспекю нашай краіны».

Рэзкі скачок цен на расійскія энергаарэсурсы не павінен легчы цяжарам на людзей, падкрэсліў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы даў даручэнне ўраду прыняць для гэтага неабходныя меры.

Прэзідэнт Беларусі даручыў распрацаваць шэраг мераў па эканаміі энергаарэсурсаў у краіне. «У нас не пачаты краі работы ў гэтым напрамку. Часу на разварушанне няма», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

У прыватнасці, кіраўнік дзяржавы лічыць неабходным адмовіцца ад выкарыстання вуглядарнай сы-

рэсурсаў для ацяплення малых вытворчых памяшканняў, напрыклад, сельскагаспадарчых ферм. «Мы да таваж іх не будзем. Ёсць дрывы — бярыце і паліце».

ААТ «Нафтан» павіна стаць ключавым прадпрыемствам у пытанні забеспячэння энергетычнай беспэкі Беларусі, заявіў Прэзідэнт. Паводле слоў кіраўніка дзяржавы, асноўная задача заключаецца ў тым, каб магцна раскруціць «Нафтан», узяць яго на самы высокі сусветны ўзровень. Прадпрыемства неабходна мадэрнізаваць так, каб яно стала найбольш прывабным для нафтаздабыўных кампаній і яны самі інтэгуравалі да супрацоўніцтва з «Нафтанам».

«Аналіз работы канкрэтных прадпрыемстваў нафтагазавой галіны павінен стаць асновай для выпрацоўкі апытальных мераў для ўсёй народнай гаспадаркі ў сувязі з кардынальным змяненнем цен на энергаарэсурсы», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

«Ніякай перамогі ні з боку Беларусі, ні з боку Расіі ў нафтагазавым канфлікце няма», — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

«Тое, што адбылося ў канцы 2006 — пачатку 2007 года — гэта пік крызісу ў Расіі. Ён пачаўся ў 2004 годзе, калі нам у 25-градусны мараз перакрылі лі газ». Паводле яго слоў, у выніку гэтага канфлікту «ёсць адзін становачы для нас вынік». Ён заключаецца ў тым, што «мы маем на выхадзе канкрэтную цену на нафту».

«Яна нам сёння выгадна і па бізнесу, і па бюджэту», — адзначыў Прэзідэнт.

Пры гэтым ён падкрэсліў, што асноўным недахопам работы ў мінулыя гады было тое, што Беларусь купіла нафту даражэй, чым магцна купіць яе, калі б працавала з Расіяй па ўзгодненай цпер формуле.

Прэзідэнт Беларусі даручыў ураду знайсці альтэрнатыўныя крыніцы паставак нафты ў краіну.

Калі Расія не згодна пастаўляць нафту на прымальных для Беларусі умовах, «давайце выхадзіце на сур-

ёзныя праекты і вырашаць гэтыя пытанні аж да пракладкі новых труб да парты, дзе мы будзем купляць нафту, але на калені нас ставіць ніхто не будзе». «Сёння ў свеце дастаткова нафты, металаў. Ідзі і купляй. Але розніца ў цене», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка.

«Мы ўсёды крычым, што суверэннітэт у нас. Дык давайце будзем працаваць ва ўмовах суверэннітэту, незалежнасці. Давайце іх адстойваць. Гэта самае дарагое для кожнага з нас», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Расія павіна заплаціць за паслугі, якія аказваюцца ёй у Беларусі, заявіў Прэзідэнт Беларусі. Паводле яго слоў, у сувязі са змяненнем умоў паставак расійскіх газу і нафты Беларусь у 2007 годзе страчвае \$3,5 млрд, у параўнанні з мінулым годам.

«Таму мы павіны прапанаваць Расіі на прычынах міжнароднага права таксама заплаціць нам за зямлю пад трубаправодам, за транспарціроўку нафты і іншыя паслугі. Але рабіць гэта трэба спакойна, не зацягваючы да канца года перагаворы працад». Мы не павіны страціць гэтыя \$3,5 млрд», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

У цэлым ён лічыць неабходным выбудоваць адносіны з Расіяй на сусветных прынцыпах. «Мы павіны мець сваю выгаду. Сёння Беларусь купіла нафту ў Расіі па сусветных ценях. Рэнтабельнасць па газу для Расіі ў Беларусі амаль такая ж, як у Германіі», — адзначыў Прэзідэнт.

Ён таксама канстатаваў, што пакуль у Беларусі няма альтэрнатыўных крыніц паставак нафты, «а калі і ёсць, то мы і дастаткова не прапрацавалі». «Калі нехта з расійскіх нафтаздабыўных кампаній не хоча працаваць з Беларуссю, мы павіны ўзяць з іх больш высокую цену за транспарціроўку іх нафты ў Еўропу», — лічыць Аляксандр Лукашэнка.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусі і БЕЛТА.

Уладзімір РУСАКЕВІЧ: «Прадпрыемствы Мінінфарма Беларусі ў поўным аб'ёме выканалі шэсць прагнозных паказчыкаў»

Прадпрыемствы Міністэрства інфармацыі Рэспублікі Беларусі, па апэратыўных даных за 2006 год, з васьмі важнейшых прагнозных паказчыкаў у поўным аб'ёме выканалі шэсць. Аб гэтым учора на пасяджэнні калегіі ведамства па выніках работы галіны ў 2006 годзе паведаміў міністр інфармацыі Рэспублікі Беларусі Уладзімір Русакевіч. Не выкананы паказчык па росту аб'ёму тавараў народнага спажывання і паказчык узроўню рэнтабельнасці рэалізаванай прадукцыі.

Прагарніраваная запавячанасці па плячжах за электраэнергію, па выплаце заробатнай платы арганізацыі галіны не маюць. Сярэднямесячная заробатная плата склала Br592 тыс. пры плане Br573 тыс., а ў снежні дасягнула Br749 тыс., што эквівалентна \$350. Зніжана ўдзельная вага матэрыяльных затрат у сабекошце прадукцыі на 2,3%.

Міністр адзначыў устойліваю тэндэнцыю на працягу апошніх гадоў — рост аб'ёму выпуску кніг і газет. У мінулым годзе адроджана больш чым 300 млн экзэмпляраў газет, што на 7% больш, чым у 2005-м. Выпуск кніжнай прадукцыі ўзрос на 14%. Зараз паліграфічнаю дзейнасцю ахвяджаюцца 340 юрыдычных асоб, якія валодаюць ліцэнзіямі. За мінулы год у галіне створана 56 новых рабочых месцаў.

Жанна КАТЛЯРОВА, БЕЛТА.

«ХУТКУЮ ДАПАМОГУ» БУДЗЕМ ВЫКЛІКАЦЬ ПА НОВАМУ НУМАРУ — «103»

Як стала вядома карэспандэнту «Звязды», у ноч з 30 на 31 сакавіка 2007 года плануецца змяніць звыклія для ўсіх беларусаў тэлефонныя нумары службы па надзвычайных сітуацыях, аргану ўнутраных спраў і «хуткай дапамогі» «01», «02» і «03» на «101», «102» і «103».

Гэты пераход рынтавацца даўно і звязаны ён з прывядзеннем тэлефоннай нумарацы Беларусі ў адпаведнасць з міжнароднымі стандартамі. Прычым змянення тэлефоны не толькі экстражных службаў, а ўсё дзедадчых службаў і арганізацый, тэлефонны нумар якіх пачынаецца з лічбы «0». У бліжэйшыя дні прадаўнікі міністэрстваў сувязі, унутраных спраў, аховы здароўя і Міністэрства па надзвычайных сітуацыях плануецца выступіць з афіцыйнымі тлумачэннямі нахонт заплаванага змянення тэлефоннай нумарацы, каб выключыць усё магчымыя праблемы, звязаныя з пераходам. Сацыце за нашай газетай...

Надзея НІКАЛАЕВА.

АЎТАМАХЛЯРЫ РАЗЛІЧВАЮЦЬ НА БЕСПАКАРАНАСЦЬ? ДАРЭМНА...

У Савецкае РАУС Мінска звярнуўся грамадзянін Германіі, які расправу праваахоўным слёзную гісторыю пра тое, што, маўляў, выкрал яго аўтамабіль «Аўды А-6». Аднак у ходзе праведзенага сыхчыма расследавання адкрылася зусім іншая карціна таго, што адбылося на самой справе.

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ва ўпраўленні інфармацыі і грамадскай сувязі МУС, у прыватнасці, было ўстаноўлена, што звыклі прадаў сваю машыну двум грамадзянам Расіі, пасля чаго меў намер атрымаць страхуюку па форме «КАСКА». Знойдзены былі і «крадзены» аўтамабілі: «Аўды А-6» затрымані на дарозе Слонім—Пружаны ў Брэскай вобласці з падрабнымі ўлікова-рэгістрацыйнымі дакументамі. Які адзначаюць у МУС, гэта толькі адзін з прыкладаў страхавога махлярства ў сферы аўтабізнесу. Спецыялісты гавораць пра тое, што выпадкі падобных афераў пачаліся ў рэспубліцы, а паколькі крымінальнае расследаванне пачынаецца толькі ў выпадку падачы заявы ў міліцыю, то на самой справе колькасць такіх махлярстваў у разы перавышае афіцыйна зарэгістраваныя факты. Дарчы, часцей за ўсё гэтыя аферы ўчыняюць выхадцы з б'льш рэспублікі Савецкага Саюзу, якія пражываюць у краінах Заходняй і Цэнтральнай Еўропы (Германія, Польшча, Літва) а таксама грамадзяне Расіі.

Ігар ГРЫШЫН.

Плаванне — адзін з найбольш эфектыўных спосабаў загартоўвання дзіцяці. Яно практычна нікому не проціпаказана. Навучанне плаванню ў раннім узросце з'яўляецца цудоўным прафілактычным сродкам супраць скалізёу, парушэнняў паставы, мышачнай дыстаніі, умацоўвае дыхальную і сардэчна-сасудзістую сістэмы.

НА ЗДЫМКУ: заняты плаваннем у дзіцячым садзе № 200.

Гандаль людзьмі ПРАВІНЦЫЙНЫЯ РАБЫ

«Паліўнічыя» за прастытуткамі апошнім часам імкнуча трымацца далей ад сталіцы і абласных гарадоў. І прычына не толькі ў тым, што ў цэнтры сітуацыя лепш кантралюецца праваахоўнымі арганіамі. У рэгіёнах для маладых людзей значна менш магчымаасцю знайсці добрааплачываема працу.

Як адзначаў менеджар праграм прадаўніцтва Міжнароднай арганізацыі па міграцыі ў Беларусі Наталія Жак, паводле апошніх даследаванняў менавіта жыхары працівы ва ўзросце ад 18 да 24 гадоў уваходзяць у спіс патэнцыйных ахвяр гандляроў рабамі. Апошнія, паводле слоў намесніка начальніка ўпраўлення па наркартаролі і процідзеяння гандлю людзьмі МУС краіны Сяргея Колтуна, істотна «перабудаваліся» і дзейнічаюць ва ўмовах строгай

канспірацыі. Напрыклад, імкнуча дзейнічаць праз шлюбныя агенцыі, якія выкарыстоўваюць падарэзненія, для атрымання значных даходаў выкарыстоўваюць міжнародную банкаўскую сістэму пераводаў. Аднак праваахоўныя органы Беларусі навучыліся разбіваць і такія хітрыя схемы. У 2006 годзе было перакрыта 111 каналаў вывазу нашых грамадзян у 17 краін свету. Асноўнымі «спажыўцамі» беларускага «жывога тавара» з'яўляюцца Расія, Польшча, Германія, Літва, Турцыя, Ліван, Грэцыя. Не так даўно нашых суаічынці пад выглядом танцоўшчыц пачалі вывозіць у бардэлі Канады, Пакістана, Сальвадора і Бельгіі.

Увогуле летась выяўлена 567 злачынстваў такога кшталту. Спынена дзейнасць адной значнай арганізацыі і 10 арганізаваных злачынчых груп, якія трымаў пад кант-

ролем ці непасрэдна займаліся неlegalным «сэкс-бізнесам». Устаноўлена 1100 ахвяр гандляроў людзьмі. Колькі нашых суаічынці, насамрэч прымушова знаходзяцца ў «белым рабстве» і добраахотна шчыркуюць на панэллі, міліцыя дакладна не ведае.

Для Беларусі таксама набывае вастрыню і праблема працоўнай эксплуатацыі з вывазам за мяжу. За апошнія два гады ахвяр «чорнага» рабства сталі 350 нашых суаічынцікаў. Летась было ўзбуджана 17 крымінальных спраў па такіх фактах. Прычым Беларусь з пастаўшчыцой бясплатнай рабамі сама становіцца краінай прызначэння. За 2004—2006 гады на нашай тэрыторыі было зафіксавана 18 ахвяр працоўнай эксплуатацыі, сярэд якіх не толькі грамадзяне Беларусі, але і замежнікі.

Мікола ДЗЯБЕЛА.

\$31,8 — СЯРЭДНЯЯ НАЛІЧНАЯ ЗАРПЛАТА Ў СНЕЖНІ

Паводле апошняй інфармацыі Мінэканамі Беларусі, намінальная налічная сярэднямесячная зарплата ў рэспубліцы летась павялічылася да ўзроўню 2005 года на 25,8 працэнта і склала 590,7 тысячы рублёў, у тым ліку ў снежні — 668,0 тысяч (311,8 долара ЗША ў эквіваленце).

Як зазначаюць у міністэрстве, рэальная налічная зарплата ў цэлым па рэспубліцы летась склала 117,6 працэнта да ўзроўню 2005 года, што дасягчы прагнозу на 2006 год (прагноз на год — 8—9 працэнтаў). Што датычыцца пенсій, то летась таксама забяспечылася іх рост вышэй прагнозных паказчыкаў. Так, сярэднямесячны памер пенсіі па ўзросці ў 2006 годзе ў параўнанні з 2005 годам павялічыўся на 28,5 працэнта (прагноз на 2006 год — 16,5—19,5 працэнта) і склаў 259,1 тысячы рублёў, у тым ліку ў снежні — 292,1 тысячы рублёў. Сярэднямесячны памер мінімальнай пенсіі па ўзросці павялічыўся на 23,1 працэнта (прагноз на год — 13,4—14,2 працэнта) і склаў 152 тысячы рублёў, у тым ліку ў снежні — 165 тысяч рублёў.

Ігар ГРЫШЫН.

З БАГНЫ ПАЦЯРПЕЛАГА ВЫЦЯГВАЛІ ЧАЦВЭРА МУЖЧЫН

З даволі незвычайнай сітуацыі давалося ратаваць жыхар Мядзельшчыны работнікам пажарнай аварыйнай-выратавальнай часці пасёлка гарадскога тыпу Сіпр.

Каля апоўначы мясцовы жыхар пачуў крыкі з боку невялікай рачучкі Свірыца. У цэпры зразумеў крыніцу гукаў было немагчыма і мужчына выклікаў на дапамогу спецыялістаў. Паколькі дарабца да рачучкі ў аб'езд хутка было нельга, да таго ж перад ёй метраў на 100 раскінулася багна, камандзір аддзялення прапаршчых унутранай службы Генадзі Вяршыла, узброіўшыся ліктаром і выратавальнай вярхоўкай, паспяшаўся на дапамогу напраткі. Бліжэй да Свірыцы ён убачыў засеўшага па грудзі ў багне чалавека, які і заву на дапамогу. Як паведамілі ў Мінскім абласным упраўленні МНС, жыхар суседній вёскі затрымаўся ў гасцях, на зваротным шляху ў цэпры згубіў дарогу і трапіў на балота. Невядома, чым бы скончылася гэта гісторыя, каб яго крыкі не пачуў жыхар пасёлка. Небарак так мача «засеў» у багне, што, каб яго адтуль выцягнуць, спатрэбілася дапамога чатырох духых мужчын. А калі выратаванага неслі ў машыну хуткай дапамогі, якая не змагла ўчыльніваю пад'ехаць да месца здарэння, ад стомленасці і перажытых хваляванняў ён быў ужо не ў стане нават размаўляць...

Сяргей РАСОЛКА.

УП «Мінский городской центр недвижимости» совместно с ИМНС по Московскому району г. Минска

повторно проводят открытый аукцион по продаже объекта незавершенного строительства — многоэтажного гаража, расположенного по адресу: г. Минск, пер. С. Ковалевской, д. 46 (восьмиэтажное красное здание с панельными стенами и кирпичными вставками). Начальная цена снижена и составляет — 1 481 706 040 рублей.

Здаток в размере 5% от начальной цены объекта перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012024570010 в филиале ОАО «Белпромстройбанк» по Минской области, г. Минск, код 153001331, УНП 190398583. Оплата объекта осуществляется в сроки, указанные в протоколе о результатах аукциона. Отвод земельного участка будет осуществляться в установленном порядке Минской городской землеустроительной и геодезической службой. Аукцион состоится 14 февраля 2007 года в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Заявления на участие в аукционе и необходимые документы принимаются по 13 февраля 2007 года до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. № 6. Извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 30.08.2007 г.

Телефоны для справок: (017)227-48-36, 227-40-22.

ЗАПАС «ГАРУЧАГА»

У Віцебску ў гаражы мясцовага беспарацовага жыхары міліцыянеры знайшлі каля 600 літраў вадкасці на аснове спірту. Гаспадар гэтай буйнай партыі «зелая» не змог растлумачыць, навошта яму столькі. Знаходку ацанілі ў 2,5 мільёна беларускіх рублёў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ПІСЬМО З КАМЕНТАРЫЕМ

ДОКТАР У БЕЛАРУСІ — БЕЛАРУСКУЮ МОВУ МОЖА І НЕ ВЕДАЦЬ?

«...Не паспелі адгрэцься фанфары з гадоў 15-годдзя выкладання беларускай мовы ў Гродзенскім медыцынскім універсітэце, які жыццё прынесла чарговы сюрпрыз: з 1 верасня 2007 года ў медыцынскіх установах (як, зрэшты, і ў тэхнічных, сельскагаспадарчых і г.д.) токі прадыт, які «Беларуская мова. Прафесійная лексіка... лівядуецца».

Зразумела: у вышэйшых навукальных установах краіна пераарыентуецца на развіццё тэхнічных дысцыплін (што магчыма за кошт гуманітарных), але каб гэтай...

У прыватнасці, у медыцынскіх універсітэтах (атрымліваецца так) будзе вывучацца тэрміналогія на рускай мове, на лацкай, англійскай (французскай, нямецкай) і не будзе — на першай дзяржаўнай, на мове карэннага насельніцтва, які быццам зусім не яго давідзаяцца левачавы выпускнікам.

А як тады быць з канстытуцыйным правам кожнага атрымаць інфармацыю ў любой дзяржаўнай установе (у тым ліку і медыцынскай) на беларускай мове? Нехта скажа, што калі мова бацька, то загарованы і зразумецца на любой. Але ж мы не манкурты нейкія, жывём у цэнтры Еўропы.

Віктар ВАРАНЕЦ, выкладчк Беларускай Гродзенскага медыцынскага ўніверсітэта.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

РЭЙТЫНГ БУША ДАСЯГНУЎ ГІСТАРЫЧНАГА МІНІМУМУ

Апытанні грамадскай думкі, праведзеныя ў ЗША напярэдняй штогадовага звароту кіраўніц дзяржавы да нацыі, паказваюць, што рэйтынг прэзідэнта Джорджа Буша з'яўляецца самым нізкім за ўвесь час яго заходжання ў Бельм доме.

Так, у ходзе апытання, праведзенага Washington Post-ABC News, 65 працэнтаў рэспандэнтаў заявілі, што Буш-малодшы ў цэлым незадавальняюча спраўляецца са сваімі абавязкамі. Поўнаасцю задаволены дзеяннямі прэзідэнта толькі 33 працэнта апытаных. За ўсю гісторыю правядзення падобных сацыялагічных апытанняў такі нізкі ўзровень адарэзання палітыкі дзеючага прэзідэнта ЗША напярэдняй яго звароту да нацыі быў зарэгістраваны толькі аднойчы — у 1974 годзе, калі Бельм дом займаў Рычард Ніксан.

Вынікі іншага апытання, праведзенага па заказе тэлеканала CBS, сведчаць, што рэйтынг адарэзання Буша дасягнуў свайго гістарычнага мінімуму. Толькі 28 працэнтаў амерыканцаў заявілі, што падтрымліваюць палітыку дзеючага прэзідэнта. Найбольш незадаволеныя грамадзян ЗША, які паказваюць вынікі апытання NBC News/Wall Street Journal, працягваюць выклікаць палітыка Злучаных Штатаў у Іраку. Так, 71 працэнт рэспандэнтаў заявілі, што не падтрымліваюць новую стратэгію ЗША ў Іраку, якая прадгледжвае павелічэнне амерыканскага ваеннага кантынгенту ў гэтай краіне больш чым на 20 тысяч вайскоўцаў. Большасць апытаных таксама перакананы, што дабіцца перамогі ў гэтай кампаніі ЗША не ўдасца.

ПАЛАЕ СТАЛІЦА ЛІВАНА

Групоўка «Хізбала», якая патрабуе адстаўкі прэзідэнта ўрада краіны, стварэння новай адміністрацыі і правядзення датэрміновых

парламентных выбараў, выехала на вуліцы Бейруту і іншых ліванскіх гарадоў некалькі тысяч чалавек.

Выступленні распачаліся каля 6 гадзін раніцы. Дэманстранты блакіравалі вуліцы, падпальвалі аўтамабільныя шыны, будавалі барыкады з камянямі. Многія магазіны, арганізацыі і нават школы не змаглі або не захачелі распачаць сваю работу. Перакрыты аказаліся і буйныя аўтадарогі, у тым ліку тая, што вядзе ў сталіцу суседняй Сірыі. Некалькі арабскіх і міжнародных авіякампаній адмянілі рейсы ў Бейрут. Службы бяспекі Лівана зрабілі некалькі спроб расчысціць дарогі, але паспеху не мелі. Згодна з напярэдняй інфармацыяй, у ходзе беспарадкаў пацярпелі як мінімум 11 чалавек. Крыніцы ў апазіцыйных колах не выключваюць, што выступленні пратэсту могуць працягвацца некалькі дзён.

«АСНОЎНЫ ІНСТЫНКТ-2» — ГОРШЫ ФІЛЬМ ГОДА?

У Лос-Анджэлес названы намінанты 27-й прэміі «Залатая маліна», якая даецца за сумніўны дасягненні ў кінаіндустрый.

Абсалютным лідарам па колькасці намінацый, сярэд якіх і «горшы фільм», стала стужка «Асноўны інстынкт-2», гламурую ролю ў якой сыграла знакаміта Шэрэн Струэн. Дарчы, само Струэн намінаравалі на горшую актрысу. Акрамя таго, фільм раскрытыкавалі за горшую рэжысуру, горшага акцёра другога плана, горшыя сцэнарыі і сівекл.

Сёлета фонд «Залатая маліна» заснаваў новую катэгорыю — «горшы фільм для сямейнага прагледу». У ім сярэд пяці намінантаў аказалася папулярная на постсавецкай прасторы стужка «Гарфілд-2».

«Горшы фільм» — гэта пераможца ў апытанні грамадскай думкі, праведзеным у Беларусі ў сакавіку 2007 года. У апытанні ўдзельнічалі 1000 беларусаў. Найбольш папулярным фільмам стала «Горшы фільм».

«Горшы фільм» — гэта пераможца ў апытанні грамадскай думкі, праведзеным у Беларусі ў сакавіку 2007 года. У апытанні ўдзельнічалі 1000 беларусаў. Найбольш папулярным фільмам стала «Горшы фільм».

«Горшы фільм» — гэта пераможца ў апытанні грамадскай думкі, праведзеным у Беларусі ў сакавіку 2007 года. У апытанні ўдзельнічалі 1000 беларусаў. Найбольш папулярным фільмам стала «Горшы фільм».

Надзея НІКАЛАЕВА.

ЗВЯЗДА 24 студзеня 2007 г.

Кантракт спыняе... чарка?

На працягу мінулага года за расліццэ спіртных напояў, ужыванне наркатычных і таксічных рэчываў у працоўны час ці на працоўным месцы былі скасаваны кантракты з 10 389 работнікамі нашай краіны. Апроч таго, паведамі дырэктар дэпартаменту дзяржаўнай інспекцыі працы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Анатоль Садаўнічы, летась 555 работнікаў пазбавіліся сваіх месцаў з-за парушэння правілаў тэхнікі бяспекі, выкінам якіх стала смерць калег, 286 работнікаў — з-за матэрыяльнага ўрону дзяржаве ці наймальніку пры выкананні працоўных абавязкаў, а яшчэ 92 кіраўнікі і адказныя асобы былі звольнены з-за ўтойвання фактаў парушэння працоўнай дысцыпліны сваімі падначаленымі.

Найперш адкажа кіраўнік

Красамоўны факт. На працягу мінулага года дзяржаўнымі інспектарамі працы былі праведзеныя праверкі больш чым 26 тыс. суб’ектаў гаспадарання Беларусі, прымчы ў сярэднім падчас кожнай з іх выяўлена больш за 11 самых розных парушэнняў заканадаўства аб працы і ахове працы. У выніку выдадзена 18,7 тыс. прадлісаняў аб ухіленні недахопаў. А таксама з-за рэальнай пагрозы жыццю і здароўю работнікаў накладзены «маратарыі» на выкарыстанне 79 чэхаў, 778 вытворчых участкаў і амаль 20 тысяч станкоў, машын і іншага абсталявання.

Зразумела, што практычна ўсе парушэнні прывялі да штрафаў. Разам з тым, значныя Анатоль Садаўнічы, падыходы тут сталі змяняцца. І калі раней гаюльна змяўка рабілася на санцыі да арганізатараў, то апошнім часам — да канкрэтных грамадзян. У прыватнасці, толькі за мінулы год за парушэнні заканадаўства аб працы 3114 кіраўнікоў і службовых асобаў былі прыцягнуты да дысцыплінарнай адказнасці, 545 — вызвалены ад пасады, па матэрыялах дзяржаўных інспектараў 9586 чалавек былі часова адхілены ад работы, а 50 чалавек непасрэдна «пазнаёмліліся» з Крымінным кодэксам.

Меры аказаліся жорсткімі. Аднак, мяркуюць у дэпартаменце, Пастановы Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь

Пастановы Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь

Аб дачы згоды на назначэнне прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь старшынёй Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню Рэспубліканскіх рэферэндумаў Ярмошынай Л.М.

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пастанавіў:

У адпаведнасці з пунктам 2 часткі першай артыкула 98 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь даць згоду на назначэнне Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь Старшынёй Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў Ярмошынай Лідзіі Міхайлаўны.

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Г. НАВІЦКІ

22 студзеня 2007 года, г. Мінск, № 380—CP3/VІen.

Аб выбаранні Н.У. Бушной членам Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню Рэспубліканскіх рэферэндумаў

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пастанавіў:

У адпаведнасці з пунктам 4 часткі першай артыкула 98 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь выбраць членам Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў Бушную Наталію Уладзіміраўну.

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Г. НАВІЦКІ

22 студзеня 2007 года, г. Мінск, № 381—CP3/VІen.

Аб выбаранні М.А. Жоравай членам Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню Рэспубліканскіх рэферэндумаў

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пастанавіў:

У адпаведнасці з пунктам 4 часткі першай артыкула 98 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь выбраць членам Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў Жораву Маргарыту Анатольеўну.

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Г. НАВІЦКІ

22 студзеня 2007 года, г. Мінск, № 382—CP3/VІen.

Аб выбаранні А.М. Каляды членам Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню Рэспубліканскіх рэферэндумаў

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пастанавіў:

У адпаведнасці з пунктам 4 часткі першай артыкула 98 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь выбраць членам Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў Каляду Аляксандра Міхайлавіча.

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Г. НАВІЦКІ

22 студзеня 2007 года, г. Мінск, № 383—CP3/VІen.

Аб выбаранні Э.В. Падаляка членам Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню Рэспубліканскіх рэферэндумаў

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пастанавіў:

У адпаведнасці з пунктам 4 часткі першай артыкула 98 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь выбраць членам Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў Падаляка Эдуарда Васільевіча.

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Г. НАВІЦКІ

22 студзеня 2007 года, г. Мінск, № 384—CP3/VІen.

Аб выбаранні А.Л. Сліжэўскага членам Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню Рэспубліканскіх рэферэндумаў

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пастанавіў:

У адпаведнасці з пунктам 4 часткі першай артыкула 98 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь выбраць членам Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў Сліжэўскага Алега Леанідавіча.

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Г. НАВІЦКІ

22 студзеня 2007 года, г. Мінск, № 385—CP3/VІen.

Аб выбаранні І.А. Шчурка членам Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню Рэспубліканскіх рэферэндумаў

Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пастанавіў:

У адпаведнасці з пунктам 4 часткі першай артыкула 98 Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь выбраць членам Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенню рэспубліканскіх рэферэндумаў Шчурка Івана Антонавіча.

Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Г. НАВІЦКІ

22 студзеня 2007 года, г. Мінск, № 386—CP3/VІen.

дзення месячкіна) у будаўніцтве пацярпеў 1 чалавек. Тады як, да прыкладу, у кастрычніку пазалетнас — адразу 10 работнікаў.

Між тым, новыя падыходы «спрацавалі». Колькасць няшчасных выпадкаў у сельскай гаспадарцы і ў будаўніцтве скарацілася. Затое адбыўся сумны рост у іншых галінах. У параўнанні з 2005 годам загінула больш работнікаў транспарту, энергетыкі, папяровай і нафтахімічнай прамысловасці, з’явіліся ахвяры ў ахове здароўя і гандлі. Адначасова адзначана павелічэнне паказчыкаў знявечанняў у прамысловасці, энергетыцы, спажывецкай кааператыві, сувязі, культуры і спорце, у сістэме Нацыянальнай акадэміі навук. І ўсё ж найбольш няпростаым аказалася малому і сярэдняму бізнесу. Тут зарэгістраваны рост траўматызму як са смяротным, так і з цяжкім зыходам. А доля інцыдэнтаў па прыватным сектары па сутнасці дасягнула «крэкорднай» за ўсе часы адзінкі — 13 працэнтаў ад агульнай колькасці па краіне.

Пры гэтым аналіз прычын траўматызму паказваў, што, да прыкладу, кожнае дзевятае няшчаснае здарэнне на вытворчасці тлумачыцца асабістай неацяржочнацю пацярпелых пры адсутнасці якіх-небудзь «фактараў рызыкі», кожнае дзесятае — выкарыстаннем няспраўнай ці састарэлай тэхнікі, а кожнае дваццатае — няякаснай распрацоўкай практнай дакументацыі. Тады як першае месца застаецца за парушэннямі працоўнай дысцыпліны. Сапраўды, колькасць «п’яных» інцыдэнтаў працягвае змяншацца. Тым не менш ужыванне моцных напояў на працоўным месцы з’яўляецца прычынай 19 працэнтаў выпадкаў вытворчага траўматызму ім. Прычым, лічыць Анатоль Садаўнічы, многія кіраўнікі арганізацый фактычна залплюшчваюць на

Працоўная кніжка — праблема?

Зноў—такі актуальная тэма — выплата зарплаты. Як адзначылі ў дэпартаменце, летась парушэнні тэрмінаў былі выяўлены адразу ў 2415 арганізацыях Беларусі. Аднак абсалютную большасць пыханяў тут удалося вырасшыць. Так па стану на 30 снежня пратэрмінаваныя даўгі перад работнікамі мела ўсяго адно прадпрыемства. А агульная жа краіне сума гэтых даўгоў адпавядала 0,01 працента ад фонду заробкаў.

Адсюль, заўважаюць у дэпартаменце, і зніжэнне скаргаў на невоечасовасць разлікаў. У цэлым наймальнікі сталі больш дысцыплінаванымі, прычым гэта датычыцца і памераў аплаты працы — выкарыстання Азіднай тaryфнай сеткі пры налічэнні грошай, а таксама выплат заробкаў у памеры не менш за «мінімумкаў».

Разам з тым павялічылася колькасць звяротаў у сувязі са скасаваннем кантрактаў і ў сувязі з затрымкамі працоўных кніжак пры звальненні. У выніку ўсім, што паведамаў аб апошнім парушэнні, за час затрымкаў працоўнай кніжкі выплачваюць сярэдні заробак, а ў адносінах да наймальнікаў ужываліся штрафы. Праўда, сітуацыя сама па сабе тут аказалася неадзначнай. Так, аналіз сітуацыі паказваў, што раз-пораз самымі наймальнікамі мелі цяжкасці з забяспячэннем бланкамі працоўных кніжак, а таксама — адпаведнымі ўкладкамі да іх.

Сяргей ГРЫБ.

Пытальнік За здадзеную таварную бульбу надбаўка да закупачнай цаны не выплачваецца

«Вось вы нядаўна пісалі пра выплату надбавак да закупачных цэн на малако, што закуплялася ў насельніцтва. А што наконт бульбы? Напрыклад, я здаў у верасні мінулага года ў нарыхтоўчую кантору больш за дзве тоны. Разлічыліся са мной своечасова, гэта так. Але калі пасля з’яўлення інфармацыі пра выплату надбавак я зноў звярнуўся да кіраўніцтва нарыхтоўчай канторы, мне адмовілі. Чаму? Ясна ж было сказана, што ўладаўнікі прыватных падворкаў павінны звяртацца ў тыя арганізацыі, якія закуплялі ў іх сельгаспадарчую прадукцыю». З такой праблемай на «гарачую лінію» «Звезды» звярнулася жыхарка вёскі Цыпкі Драгічынскага раёна Яўгенія Пятроўна Мацука.

Каб даць адказ на яе пытанне, мы мусілі звярнуцца да эканаміста філіяла Драгічынскага раённага спажывецкага таварыства «Кааператывтпрам», а таксама Белкасаюза і Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання.

Так, згодна з Палажэннем аб парадку выплаты сродкаў, якія выдаюцца за рэспубліканскага бюджэту ў 2006 годзе ў выглядзе надбавак да закупачных цэн на сельгаспрадукцыю, што закупляецца ў насельніцтва, надбаўка да закупачных цэн на бульбу сапраўды складала 80 рублёў за кілаграм. Але тут ёсць адна істотная заўвага — калі бульба закуплялася для прамерпрацоўкі. Наша чытачка ў сваім звароце гэтую акалічнасць не ўдакладніла, аднак эканамісты нарыхтоўчай канторы падкрэслілі, што нарыхтоўвалі толькі так званую таварную бульбу, якая рэалізавалася або адразу ўвосьнен, або пасля яе захоўвання прадаецца зараз. Такім чынам, на жаль, з’яўніцца не мае права на атрыманне паманчэння вышэй надбаўкі да закупачных цэн.

Як заўважылі нам у Міністэрстве сельскай гаспадаркі і харчавання, хоць спажывецкая кааперацыя і прысутнічае ў спісе арганізацый, якія закуплялі ў насельніцтва сельгаспрадукцыю, на прамерпрацоўку тую ж бульбу яна практычна не закупляла. Калі ж такія закупкі ўсё ж мелі месца, тады грамадзянін, нагадаў нам яшчэ раз у міністэрстве, павінен звяртацца ў тую-ж арганізацыю, якой прадаў сваю сельгаспрадукцыю. Ён павінен прадставіць квітанцыю аб раней зробленым з ім разліку, на падставе якой яму будзе налічана надбаўка і пасля пералічэння сродкаў з бюджэту гэта ж арганізацыя выплаціць іх грамадзяніну.

Сяргей РАСОЛЬКА.

Зямельнае пытанне патрабуе сур’эзнага падыходу

На пытанні чытачам «Звезды» адказавае старшыня Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Беларусі Георгій КУЗНЯЦОў

(*Працяг. Пачатак у нумарах за 20, 23 студзеня.*)
— Маю прыватызаваны зямельны ўчастак у прыгарадзе. Ці магчыма будзе прадаць яго ў выключных выпадках, ці павялічыцца тэрмін будаўніцтва жылга дома?

Уладзімір ЗАЙЦАў, г. Бабруйск.

— Прадаваць пустыя зямельныя участкі сёлета ўжо нельга. Трэба раэабрацаць, калі вы атрымалі зямлю і што на ёй ужо зроблена. Калі ўчастак ужо доўгі час пустуе і на ім не было пачата будаўніцтва, то магчыма ўжо зараз трэба ставіць пытанне аб адабранні ад вас зямлі. Калі ўласнік зямлі не завершыць пачатае будаўніцтва дома па нейкіх аб’ектыўных прычынах, тады мясцовыя ўлады могуць прадоўжыць тэрмін будаўніцтва такога дома яшчэ на год.

— Калі праз 4 гады мы так і не будзем дом, што можа адбыцца тады?

— У гэтым выпадку зямельны ўчастак можа канфіскавацца, далей ажыццяўляецца ацэнка незавершанага будаўніцтвам аб’екта і нерухомасць прадаецца на аукцыёне.

— Чую, што можна будзе та кі аб’ект і закансерваваць?

— Так, але гэты працэс не ажыццяўляецца танным. На практыцы кансервацыя недабудаванай нерухомасці патрабуе істотных сродкаў. Бываюць выпадкі, калі аб’ект лягчэй дабудоваць, чым ажыццявіць яго поўную кансервацыю. Праўда, сам механізм кансервацыі зараз мае ўжо просты алгарытм. Разам з тым па гэтым алгоритму трэба абавязкова зрабіць трывалы дах пабудовы, абараніць ад уздзеяння навакольнага асяроддзя вокны і іншыя праёмы дома такім чынам, каб аб’ект з цягам часу не разбураўся.

Карэспандэнт «Звезды»:

— Чытачы нашага выдання цікавіліся, што зараз можна зрабіць з тымі зямельнымі ўчасткамі, на якіх пачатае будаўніцтва завяршыць будзе праблематычна ў вызначаныя заканадаўствам тэрмін па фінансавых ці іншых прычынах. Ці можна будзе прадаваць закансерваваныя аб’екты?

Намеснік начальніка юрыдычнага ўпраўлення — начальнік аддзела прававога забяспячэння маёмасных адносінаў Дзяржаўнага камітэта па маёмасці Беларусі Кацярына Лук’янава лічыць, што ў гэтым выпадку недабудаванае афармляцца, зрабіць зараз сваімі сіламі. Праз нейкі час суседу трэба будзе рэгістравацца, вось тады вы прадацеце яму копію дакумента на яго долю зямельнага ўчастка за палову сумы, якую аплаціце зараз за абмер усюго ўчастка.

— Ёсць яшчэ адна праблема. Кажучы, што калі зямельны ўчастак афармляе адзін уладальнік зямлі, а не два, то ўчастак рэгіструецца толькі ў арэнду.

— Гэта не так. Сёння грамадзяне Беларусі маюць права браць зямельны ўчастак у па-раўнае з саюзцамі на праект рэканструкцыі Мінскай ТЭЦ-2. Кіраўнік беларускай дэлегацыі правёў перамовы з агулоўным аўдытарам КНР Лі Цзіньхуа. У ходзе сустрэчы абмяркоўваліся пытанні абмену вопытам і супрацоўніцтва кантрольных службаў абедзвюх краін.

Члены беларускай дэлегацыі правялі перамовы з намеснікам міністра замежных спраў, кіраўніцтвам Кітайскай аэратэхнічнай міжнароднай карпарацыі, Кітайскай кампа-

таў, а таксама кантракт на праект рэканструкцыі Мінскай ТЭЦ-2. Кіраўнік беларускай дэлегацыі правёў перамовы з агулоўным аўдытарам КНР Лі Цзіньхуа. У ходзе сустрэчы абмяркоўваліся пытанні абмену вопытам і супрацоўніцтва кантрольных службаў абедзвюх краін.

Члены беларускай дэлегацыі правялі перамовы з намеснікам міністра замежных спраў, кіраўніцтвам Кітайскай аэратэхнічнай міжнароднай карпарацыі, Кітайскай кампа-таў, а таксама кантракт на праект рэканструкцыі Мінскай ТЭЦ-2. Кіраўнік беларускай дэлегацыі правёў перамовы з агулоўным аўдытарам КНР Лі Цзіньхуа. У ходзе сустрэчы абмяркоўваліся пытанні абмену вопытам і супрацоўніцтва кантрольных службаў абедзвюх краін.

Члены беларускай дэлегацыі правялі перамовы з намеснікам міністра замежных спраў, кіраўніцтвам Кітайскай аэратэхнічнай міжнароднай карпарацыі, Кітайскай кампа-таў, а таксама кантракт на праект рэканструкцыі Мінскай ТЭЦ-2. Кіраўнік беларускай дэлегацыі правёў перамовы з агулоўным аўдытарам КНР Лі Цзіньхуа. У ходзе сустрэчы абмяркоўваліся пытанні абмену вопытам і супрацоўніцтва кантрольных службаў абедзвюх краін.

Члены беларускай дэлегацыі правялі перамовы з намеснікам міністра замежных спраў, кіраўніцтвам Кітайскай аэратэхнічнай міжнароднай карпарацыі, Кітайскай кампа-таў, а таксама кантракт на праект рэканструкцыі Мінскай ТЭЦ-2. Кіраўнік беларускай дэлегацыі правёў перамовы з агулоўным аўдытарам КНР Лі Цзіньхуа. У ходзе сустрэчы абмяркоўваліся пытанні абмену вопытам і супрацоўніцтва кантрольных службаў абедзвюх краін.

Члены беларускай дэлегацыі правялі перамовы з намеснікам міністра замежных спраў, кіраўніцтвам Кітайскай аэратэхнічнай міжнароднай карпарацыі, Кітайскай кампа-таў, а таксама кантракт на праект рэканструкцыі Мінскай ТЭЦ-2. Кіраўнік беларускай дэлегацыі правёў перамовы з агулоўным аўдытарам КНР Лі Цзіньхуа. У ходзе сустрэчы абмяркоўваліся пытанні абмену вопытам і супрацоўніцтва кантрольных службаў абедзвюх краін.

«Прамая лінія» «Звядзды» Беларусі Георгій КУЗНЯЦОў

— Калі трэба такія падаткі плаціць? Ці налічаць мне пеню, калі заплачу не ў пачатку года?

— Плаціць трэба раз у год, да лістапада ўключна.

— У Дзяржынскім раёне ў мяне ёсць зямельны ўчастак у пажыццёвым валоданні з правам перадачы ў спадчыну. Ці магу я там не будаваць дом? Марыя ПЯТРОВА, г. Мінск.

— Вам вырашаць. Але тады зямлю ад вас забяруць і ўсё. Колькі гэты ўчастак знаходзіцца ў вас?

— Нездзе больш як 10 гадоў. — Упоўнены, што ўжо ў лютым зямельны ўчастак ад вас забяруць. Гэта трэба было зрабіць яшчэ ў мінулым годзе.

— Я не згодная. У маёй першы на зямлю прапісана толькі права на будаўніцтва, але гэта не абавязак.

— Зямельны ўчастак вам быў дадзены на якія мэты?

— Для агарода.

— Вы ў гэтым упоўнены? Згодна з рашэннем сельскага Савета ўчастак вам быў дадзены дзеля чаго?

— Там надрукавана, што з правам будаўніцтва. Каб дакладна вам адказаць, трэба перачытаць тое рашэнне.

— Калі зямельны ўчастак быў дадзены для будаўніцтва і абслугоўвання жылга дома, то будаваць на ім жыллё трэба абавязкова. Калі зямлі даецца для агародніцтва, тады на ёй трэба вырошчваць бульбу, агуркі і цыбулю. Абавязкова будаваць там не трэба.

— Вас з Мінска турбуюць машыны ў сталіцы штогод павялічаецца, а парковак больш не робіцца. Куды аўтамашыны ставіць у горадзе? Вы гэты працэс няяк кантрлюеце?

Алена БРЫЛ’я, г. Мінск. — Гэтай праблемай павінна займацца мэрыя Мінска. У горада існуе камітат архітэктуры, які праектуе гарадскі масіў. Даволі добра ведаю гэтую праблему, прыпаркавацца ў горадзе сапраўды ёсць дача з участкам 10 сотак?

Леанід СЯНЮТА, г. Мінск. — Так адразу і не адкажу. Дакладныя лічбы тaryфаў і індэксавыя землеўпарадкачкі і спектар падатковых службаў. Я, напрыклад, за сваю дачу ў вёсцы Шухоміслаці заплаціў падатак на «прамую лінію» звярнулася больш за 10 чалавек. Адказ рэдакцыя плануе надрукаваць не пазней, чым на наступным тыдні.

— Адажыцьце, колькі трэба плаціць падатку за карыстанне зямлёй, калі ў Калодзіска ёсць дача з участкам 10 сотак?

Леанід СЯНЮТА, г. Мінск. — Так адразу і не адкажу. Дакладныя лічбы тaryфаў і індэксавыя землеўпарадкачкі і спектар падатковых службаў. Я, напрыклад, за сваю дачу ў вёсцы Шухоміслаці заплаціў падатак на «прамую лінію» звярнулася больш за 10 чалавек. Адказ рэдакцыя плануе надрукаваць не пазней, чым на наступным тыдні.

— Адажыцьце, колькі трэба плаціць падатку за карыстанне зямлёй, калі ў Калодзіска ёсць дача з участкам 10 сотак?

Леанід СЯНЮТА, г. Мінск. — Так адразу і не адкажу. Дакладныя лічбы тaryфаў і індэксавыя землеўпарадкачкі і спектар падатковых службаў. Я, напрыклад, за сваю дачу ў вёсцы Шухоміслаці заплаціў падатак на «прамую лінію» звярнулася больш за 10 чалавек. Адказ рэдакцыя плануе надрукаваць не пазней, чым на наступным тыдні.

— Адажыцьце, колькі трэба плаціць падатку за карыстанне зямлёй, калі ў Калодзіска ёсць дача з участкам 10 сотак?

Леанід СЯНЮТА, г. Мінск. — Так адразу і не адкажу. Дакладныя лічбы тaryфаў і індэксавыя землеўпарадкачкі і спектар падатковых службаў. Я, напрыклад, за сваю дачу ў вёсцы Шухоміслаці заплаціў падатак на «прамую лінію» звярнулася больш за 10 чалавек. Адказ рэдакцыя плануе надрукаваць не пазней, чым на наступным тыдні.

— Адажыцьце, колькі трэба плаціць падатку за карыстанне зямлёй, калі ў Калодзіска ёсць дача з участкам 10 сотак?

Леанід СЯНЮТА, г. Мінск. — Так адразу і не адкажу. Дакладныя лічбы тaryфаў і індэксавыя землеўпарадкачкі і спектар падатковых службаў. Я, напрыклад, за сваю дачу ў вёсцы Шухоміслаці заплаціў падатак на «прамую лінію» звярнулася больш за 10 чалавек. Адказ рэдакцыя плануе надрукаваць не пазней, чым на наступным тыдні.

— Адажыцьце, колькі трэба плаціць падатку за карыстанне зямлёй, калі ў Калодзіска ёсць дача з участкам 10 сотак?

Леанід СЯНЮТА, г. Мінск. — Так адразу і не адкажу. Дакладныя лічбы тaryфаў і індэксавыя землеўпарадкачкі і спектар падатковых служба

24 студзеня
2007 г.
№ 4 (58)

МОЙ АДРАС — НЕ ДОМ І НЕ ВУЛІЦА?

У віцебскі карпункт нашай рэдакцыі патэлефанавалі з вёскі Коціц, што ў Віцебскім раёне. На цяжкае жыццё не скардзіліся. Проста жанчына расказала аб мясцовай праблеме.

«Чаму на дамах у Капцях няма спецыяльных таблічак з назвамі вуліц і нумарамі дамоў? Колькі разоў вадзіцелі машын хуткай дапамогі доўгі час шукалі канкрэтны дом, дзе візіту ўрача чакаў цяжкахворы! Ды і ў іншых, самых розных, сітуацыях знайсці нейкі дом вельмі складана. Як бывае? Прыезджаму гавораць: вунь за белым домам — шэры, а праз два ад яго будзе той, што вам патрэбны. А ў нас жа аграгарадок нядаўна ў Капцях афіцыйна адкрылі! Думалі мы, што абавязкова парадак ва ўсім будзе. Ды не!...»

Коціц — кіламетраў за 20 ад абласнога цэнтара. Канешне, праблема «нумарацыі дамоў» — тыповая. Нават у Віцебску яна існуе, і ўжо даўно, і на жаль, чыноўнікамі вырашаецца не вельмі актыўна. У Капцях аграгарадок афіцыйна адкрылі нядаўна. А работы ў ім яшчэ працягваюцца. У вёсцы жывуць больш за 1100 чалавек. У прычэпе, саміх вуліц няма, так што праблему нумарацыі дамоў, каб усе яны былі «вызначаны» таблічкамі, маглі б вырашыць. І сапраўды, у г. зв. прыватным сектары патрэбны дом знайсці складана. Чарговую экскурсію па вёсцы — аграгарадку мы зрабілі з бадай самым пажываным чалавекам у Капцях, ветэранам Влікай Айчынай вайны, падпалкоўнікам у адстаўцы, старшынёй савета ветэрану Кастрычніцкага сельскага Савета Віктарам Цярэшчанкам. Ён, дарэчы, расказаў аб тым, што цяпер вуліца ад цэнтральнага ўезда ў населены пункт Коціц называецца «Вуліца 33-й Арміі». Адназначнае рашэнне было прынята за некалькі дзён да Новага года. Віктар Дзям'яніч правёў доўгія, вельмі карпатлівыя пошукі дамоў (звяртаўся па дапамогу нават у архіў РФ), каб гэта армія, аб якой, на жаль, ведаюць на Віцебчыне толькі спецыялісты, была ўвекавечана.

Ветэраны вырашылі самастойна заказаць 4 таблічкі, каб замацаваць на дамах у пачатку і канцы вуліцы. Каштаваць гэта будзе мінімум тысяч 120. Але ж ніякі грошы не могуць, на думку ветэранаў, стаць «праблемай» для ажыццяўлення такой значнай патрыятычнай справы... Як расказаў старшыня Кастрычніцкага сельскага Савета Віцебскага раёна Валерый Чалнакоў, пытанне абавязання вуліцаў Капцях «існаваць», Напрыклад, усе 33 шматпавярховыя дамы, што абслугоўваюць камунальны раён, наогул не маюць нумароў. Але ж пры гэтым на кожным такім «гарадскім» доме ёсць г. зв. пашпарт (інфармацыя аб тым, калі дом быў пабудаваны і г.д.). А прыватныя дамы маюць «нумарацыю» мінімум працэнтаў на 70. Валерый Федаравіч паабяцаў, што праблема з афармленнем назваў вуліц будзе паэтапна вырашана. На будаўніцтва аграгарадка з бюджэтных сродкаў пойдзе каля 6,5 мільярда беларускіх рублёў, так што пранумараваць дамы (на адзін патрабавецца больш за 30 тысяч) будзе не вельмі дарагой справай.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

НАРМАЛЬНАЕ ЖЫЦЦЁ — НЕ ТОЛЬКІ Ў АГРАГАРАДКУ

Што будзе з вёскамі, якія не стануць аграгарадкамі, ва ўсім разе — у бліжэйшым будучым? Канешне, жыццё ў добраапрацаваных аграгарадках цяпер і зручна, і прастыжна. Але звычайна вясковыя таксама маюць патрэбу ў дастойных умовах жыцця і сацыяльным абслугоўванні на сучасным узроўні. Ці імкнуча ўлады ў сельскіх раёнах захаваць у такіх вёсках сацыяльную сферу і, разам з ёй, перспектыву развіцця для насельніцтва? Нядаўна на гэты конт у Горацкім раёне, у Аўсянкаўскім сельскім Савеце, прапайшоў семінар.

Сялец і школа

Вёска Сялец Калісцкі была цэнтрам калгаса «Балышавік», а потым страціла статус цэнтральнай сядзібы гаспадаркі — калгас быў далучаны да больш моцнага СВК «Аўсянка». Цяпер яна лічыцца аддзеленай вёскай, бо знаходзіцца ў 15 кіламетрах ад цэнтара гаспадаркі, лічы — на яе ўскраіне.

Калгаснікі з Сяльча сталі брыгадай, а сама вёска пакуль не мае перспектывы стаць аграгарадком. Тым не менш сёння ў Сяльчы жыве 250 чалавек, і 130 з іх — працаздольнага ўзросту.

Цэнтр сацыяльнага жыцця — базавае школа, у якой цяпер навука больш за паўсотню дзяцей з Сяльча і наваколных вёсак. Акуратны будынак, дагледжаны двор. У школе ўтульна пакоі, ёсць сучасны камп'ютарны клас, невялікі зімовы сад.

Клуба ў Сяльчы няма, і таму школьнае спартыўнае зала стала месцам правядзення агульнавясковых мерапрыемстваў, Сходы, сустрэчы, канцэрты, вечарыны адначасна і некалькі разоў на тыдзень — спартыўны гульні. Асаблівай папулярнасцю ў Сяльчы карыстаецца валеібол. Гуляюць у асноўным узімку, калі менш працы ў сельскай гаспадарцы.

Школу ў Сяльчы мы захаваем, хоць там і вучыцца няшмат дзяцей, — каменіцкі намеснік старшыні Горацкага райвыканкама Наталія Карнеева. — Гэта дарога для бюджэту, але ж школа — культурны цэнтр вёс-

ПРЫГАРАД — НЕ ГОРАД,

або Некаторыя асаблівасці прысталічнага жыцця

Хацежынскі сельскі Савет многія яго жыхары жартам называюць «спальным раёнам» сталіцы. І сапраўды, 95 працэнтаў працаздольнага мясцовага насельніцтва кожную раніцу адпраўляецца на работу ў Мінск — базале, транспартныя зносіны з горадам наладжаны выдатна і 5–6 кіламетраў адлегласці пераадолююцца без праблем. Гэта ж самае «насельніцтва», надыхаючыся днём сталічным ветрам, вяртаецца ўвечары дадому, у вёску. І міжволі пачынае параўноўваць узровень гарадскога жыцця з узроўнем вясковага, няхай сабе і прысталічнага...

Старшыня Хацежынскага сельскага Савета дэпутатаў Мікалай Чырык лічыць, што вялікіх кантрастаў паміж імі быць не павінна. Раён — візітная картка Мінска, яго галоўныя «вароты», ці, калі хочаце, «падворак». Бо калі ў самім доме парадак, а на падворку — кавардак, ствараецца дваякае ўражанне

«Прамудрасці» кіраўнічай пасады

Тры з паловай года таму, калі Мікалая Пятровіча вылучылі на пасаду старшыні, ён і сам толкам не ўяўляў, чым, уласна кажучы, дзвядзецца займацца. Думаў, усё будзе проста — прыйшоў на працу, прыняў пару наведвальнікаў, падпісаў некалькі паперак... Каб пазбавіцца ад ілюзій, хапіла месяца.

«Добраапрацаваннем сельскія Саветы раней амаль не займаліся, ды і ўстаноўкі такой не было... Усе грошы паглыталі гарады — іх і асфальтавалі, і асвятлялі, і прыбіралі. Вёска ж зарастала звалкамі і пацху вымірала...»

Спадчына Мікалаю Чырыку дасталася складаная. Восем населеных пунктаў на тэрыторыі Хацежынскага сельскага Савета былі без вады. Патрабавалася аднавіць свідравіны, закупіць новыя помпы, памяншаць непраходныя да эксплуатацыі ўчасткі трупаровада...

— Пашанцавала, што я прыйшоў, лічы, з вытворчасці — да гэтага працаваў намеснікам старшыні калгаса. Ведаў, і як трубу змяніць, і з якога боку да свідравіны падсыці... (Напэўна, «умелец» адзін з ЖКФ, які з новай помпай тады напартачыў, да гэтага часу мяне ўспамінае.) А

вось настаўнікам ці работнікам устаноў культуры, якія на пасаду старшыні Саветаў прыходзіць, спачуваю. Сельскі Савет — гэта вялікая вытворчасць, і тут без пэўнай падрыхтоўкі і кантактаў не абыйсца. Скажам, каб людзі на зіму без паліва не засталіся, трэба і ў лес паехаць, і дрывы «прабіць», і з пілаармай дамовіцца... Або агароджа... З чаго яе рабіць, якой вышыні? Толькі калі па пальцы сабе малатком стукнеш — будзеш ведаць.

Сам Мікалай Пятровіч вызначыў, што не адзін гэтых набіў, пакуль навучыўся ўсім тонкасцям кіраўнічай пасады.

За тры гады правялі газ у раёне новай забудовы вёскі Хацежына, а гэта — 400 дамоў. На чарзе яшчэ 250 дамоў хацежынцаў, вёскі Старое Сяло і Казлоўка. Потым Пціц, Багушо-ва... Праз два-тры гады без газа правода нізкага ціску на тэрыторыі сельскага Савета застануцца толькі маланаселеныя (10–20 чалавек) вёскі, паколькі іх жыхары, у пераважнай большасці пенсіянеры, наўрад ці здоліць аплатаць гэта задавальна.

Аднак, паводле слоў Мікалая Пятровіча, старыя не ў крываце — увесь свой век пражылі з дрывамі і брыкетам.

— А вось маладыя так жыць ужо не могуць, ды і не хочуць. Для іх

Фота Марыя ЖЫЛІНСКАЯ.

лепш заплаціць 1000 долараў (месяц за адзін — на 60. Палепшыць свае жыллёвыя ўмовы такім спосабам жадаюць сёння 154 чалавекі. Думаю, праз два гады ўсе яны будуць забяспечаны жыллём. Банк дае людзям пазыку — на 20 гадоў пад 5 працэнтаў таму, хто працуе ў сталіцы, і на 40 гадоў пад 3 працэнтаў — вясковыя. Гэта нармальнае дапамога. Мы падлічылі, што адзін квадратны метр жылля будзе каштаваць чалавеку максімум 500 долараў.

Першы паверх 60-кватэрнага жылга дома плануецца аддаць пад бытавыя паслугі — гэта дазволіць скаанэктываваць у адным месцы і абырульню, і хімічэстку, і рамонт цабуку, і іншыя паслугі, за якім не аездзіш ў сталіцу...

— Гэта раней усе працавалі «за ідэю», цяпер жа патрабуюць годнай працы, зарплат і ўмоў пражывання. Працоўнымі месцамі нас вырочае сталіца, а вось за арганізацыю будаўніцтва жылля ўзяўся сельвыканкам. Стварылі жыллёва-будаўнічы ка-

аператыў на 100 кватэр, на чарзе яшчэ адзін — на 60. Палепшыць свае жыллёвыя ўмовы такім спосабам жадаюць сёння 154 чалавекі. Думаю, праз два гады ўсе яны будуць забяспечаны жыллём. Банк дае людзям пазыку — на 20 гадоў пад 5 працэнтаў таму, хто працуе ў сталіцы, і на 40 гадоў пад 3 працэнтаў — вясковыя. Гэта нармальнае дапамога. Мы падлічылі, што адзін квадратны метр жылля будзе каштаваць чалавеку максімум 500 долараў.

Першы паверх 60-кватэрнага жылга дома плануецца аддаць пад бытавыя паслугі — гэта дазволіць скаанэктываваць у адным месцы і абырульню, і хімічэстку, і рамонт цабуку, і іншыя паслугі, за якім не аездзіш ў сталіцу...

(Заканчэнне на 2-й стар. «МС».)

САЦЫЯЛЬНАЕ СІРОЦТВА

ДЗЕ ВЫ, ТАТАЎ КЛОПАТ І МАТУЛІНА ЛЮБОЎ?

Бацькоўскія абавязкі часова бяруць на сябе сацыяльныя цэнтры і прытулкі

Зараз у нашай краіне — амаль 33 тысячы дзяцей-сірот і дзяцей, якія засталіся без бацькоўскай апекі. На бягучы момант выяўлена 22 094 неўладкаваныя сям'і, у якіх пражываюць 39 586 дзяцей. Адкуль вядомыя такія дакладныя лічбы і чаму яны ўвесь час мяняюцца, тлумачыць галоўны інспектар упраўлення сацыяльнай і выхавальнай работы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь Тамара ШАРАМЕТА.

— Часткай сістэмы аховы дзяцінства з'яўляюцца сацыяльна-педагагічныя цэнтры і дзіцячыя сацыяльныя прытулкі органаў упраўлення адукацыі. Гэтыя нашы ўстановы павінны спыніць рост сацыяльнага сіроцтва, прадукціць выпадкі безнагляднасці дзяцей, збярэчы для дзіцяці сям'ю, якая, як мы зараз кажам, апынулася ў сацыяльна небяспечным становішчы. Згодна з Прадзідэнтаўскай праграмай «Дзеці Беларусі», памяненныя структуры адкрыліся практычна ў кожным горадзкім раёне. Фарміраванне сеткі сацыяльна-педагагічных устаноў, адкрыццё цэнтраў і прытулкаў працягвалася нават летас. Там жа, дзе яны не адкрыліся, адпаведную работу выконваюць сацыяльныя педагогі, педагогі-псіхологі ўстаноў адукацыі і спецыялісты аддзелаў адукацыі. Наогул зараз у краіне — 101 сацыяльна-педагагічны цэнтр і 140 дзіцячых прытулкаў. Дакладней кажучы, функцыянуюць 85 цэнтраў, якія ўключаюць у сваю структуру прытулкі, 16 самастойных сацыяльна-педагагічных цэнтраў і 55 асобных дзіцячых сацыяльных прытулкаў.

— Гэты парадак будзе мяняцца? — Канешне, змяненні будуць. Мы маем намер ісці шляхам аптымізацыі дзейнасці гэтых устаноў і далейшай эканоміі бюджэтных сродкаў. Далейшай, таму што мы прытрымліваліся гэтага прынцыпу з самага пачатку, калі стваралі цэнтры і прытулкі на базе ўжо існуючых устаноў сістэмы адукацыі —

Фота Анастасія КЛЕШЧУКА.

цэнтры і прытулкі не толькі самастойна збіраюць падобныя звесткі, але і цесна супрацоўнічаюць з устаноўмі адукацыі, аховы здароўя, органамі ўнутраных спраў і г.д. Гэта сведчыць аб высокай верагоднасці збору максімальна поўнай інфармацыі, што дазваляе складаць план работы з канкрэтнай сям'ёй, дзецьмі, якія ў ёй пражываюць. Тут можа быць не толькі работа псіхологаў з дзецьмі ў рэабілітацыйных групах, з бацькамі — у індывідуальным парадку, але і ў цэлым патранат сям'і, наведванні на даму з мэтай абследавання ўмоў пражывання, аказанне дапамогі паўналетнім у атрыманні пашпарту, бацькам — ва ўладкаванні на работу, лярэні ад алкагольнай залежнасці і г.д.

— Па якіх прычынах сем'і аказваюцца ў сацыяльна небяспечным становішчы, а дзеці — у прытулках? — Аналіз сітуацыі паказаў, што палова дзяцей трапіла ў прытулкі па прычыне і'яства і амаральных паводзінаў бацькоў, калі 30 працэнтаў — з-за цяжкага матэрыяльнага становішча сям'і, 15 працэнтаў — з-

за ўласных асацыяльных паводзінаў, 9 працэнтаў — па прычыне пазбаўлення бацькоўскіх правоў. Радзей называюцца канфлікты ў сям'і, хвароба або смерць бацькоў і некаторыя іншыя праблемы. Сярэдні ўзрост дзяцей, якія выходзяць з прытулкаў — 9 гадоў, у 80 працэнтаў іх — незадавальняючыя ўмовы для пражывання, палова мае хронічныя захворванні, кожны чацвёрты згуляра неададаў, больш за палову хлопчыкаў-выхаванцаў прытулку маюць праблемы з вучобай, паводзінамі. Нягледзячы на неспрыяльную хатнюю абстаноўку, апятаны паказваюць, што дзеці жадаюць вярнуцца дадому.

— І гэтага ўдаецца дасягнуць?

— Вынікам работы цэнтраў і прытулкаў павінна быць захаванне сям'і для дзіцяці. У крайнім выпадку — уладкаванне яго ў замасляную, аглякунюю або прыёмную сям'ю. За 10 месяцаў мінулага года дзіцячыя сацыяльныя прытулкі вярнулі ў родную сям'ю 63 працэнтаў дзяцей, 22 працэнтаў аформлены ў замасляную і толькі 15 працэнтаў былі размешчаны ў інтэрнатных устаноў.

Гутарыла Святлана БАРЫСЕНКА.

АДКРЫТЫ ФОРУМ

РАССТАЎЛЕННЫ КРОПКІ НАД «І»

На гэтым тыдні адкрываюцца сесіі адразу некалькіх абласных Саветаў дэпутатаў. І працаваць народныя выбарнікі 25-га склікання будуць ужо ў новых умовах — узяўшы на ўзбраенне Указ Прэзідэнта № 21 «Аб павышэнні ролі органаў мясцовага кіравання і самакіравання ў вырашэнні пытанняў жыццезабеспячэння насельніцтва». Падпісанню гэтага документа папярэднічалі доўгія месяцы абмеркаванняў і дыскусій, унясенняў прапановаў і карэкціровак. Як аздаб'яцца выхад доўгачаканага Указа на рабоце дэпутатаўскага корпуса перывічнага зьяна, ці спраўдзіліся іх спадзяванні, якія яны ўскладалі на гэты дакумент?

Аляксандр МАЙСЕНЧЫК, старшыня Лапацкага сельскага Савета дэпутатаў Пінскага раёна Брэсцкай вобласці: — Асабіста мне спадабалася, што ва Указе дакладна прапісана фарміраванне бюджэту сельвыканкама. Раней, што раён нам «даваў», з тым мы і жылі, а цяпер на законных умовах можам патрабаваць большага. Вельмі зручным я лічу тое, што, згодна з Указам, змяненні ў фарміраванні бюджэту на гэты год можна ўносіць аж да 1 чэрвеня. Напрыклад, у мяне ў 2007 годзе заплачана адкрыццё аграгарадка, аднак у бюджэце, які нам давалі на сесіі раённага Савета дэпутатаў, увогуле ніякіх сродкаў пад гэта не закладзена. Маўляў, школай і дзіцячым садком аграгарадка займаецца аддзел адукацыі, ДК — аддзел культуры і г.д. А мы быццам бы толькі курыруем і ажыццяўляем агульнае кіраванне. А як жа добраапрацаванне тэрыторыі? Хоць бы ўстаноўка той жа агароджы. Яе сёння робяць жалазобетоннай, надзейнай, прыгожай. На гэта патрэбна знайсці грошы. Цяпер я магу да 1 чэрвеня выйсці на раённы выканкам з хадайніцтвам, каб мне для правядзення азначаных работ выдаткавалі пэўную суму.

Станоўчым момантам я лічу і тое, што ва Указе прапісана абавязковае ўзгодненне са старшынёй сельвыканкама кандыдатур, прызначаемых на пасаду кіраўнікоў мясцовых арганізацый, што ўваходзіць у камунальную ўласнасць сельскага Савета і знаходзіцца на яго тэрыторыі. На практыцы гэта прымяняецца даўно — меркаванне старшыні заўсёды ўлічвалася, але зараз гэты момант яшчэ і агавораны ва Указе.

Сельвыканкам — не спецыялізаваная арганізацыя. Я і мае два штатныя супрацоўнікі не можам самі заасфальтаваць дарогу. А «дарожнікі» могуць. Кожны з нас павінен займацца сваёй справай, таму вельмі добра, што ўнутрывясковыя дарогі цяпер можна перадаваць на баланс раённых спецыялізаваных арганізацый... Добра і тое, што пры Савете Рэспублікі Нацыянальнага сходу будзе створаны Савет па ўзаемадзеянню органаў мясцовага самакіравання. У мясцовых Саветаў раней не было прамога выхаду на рэспубліканскі ўзровень. Кожны мог нас «адфутболіць» — маўляў, не наша кампетэнцыя. А цяпер мы ведаем, куды звяртацца.

Увогуле, Указ № 21 нам быў патрэбны. Ён расставіў кропкі над «і». Безумоўна, пытанні з'яўляцца, але з часам іх можна будзе вырашыць. Практыка пакажа.

Аляксандр ЛАРЧАНКА, старшыня Далёкаўскага сельскага Савета дэпутатаў Браслаўскага раёна Віцебскай вобласці:

— З выходам Указа працы ў нас прыбыліца. Магчыма сямі нам далі — ды толькі штат малі, каб як след імі скарыстацца. Лічу, што пытанне павелічэння штату для нас самае асноўнае. Пры яго станоўчым вырашэнні мы зможам ажыццявіць многае. Шкада, што схема павелічэння штатаў падрабязна не прапісана. Што датычыцца мясцовых дарог, мы і яшчэ дадалі «дарожнікам», пытанне аб перадачы сістэм водазабеспячэння і каналізацыі будзе вырашана пасля адкрыцця аграгарадка. Пакуль што яны знаходзяцца на балансе мясцовага СВК «Богіна».

Было б добра, калі б з выходам Указа ў нас паменшыўся дакументазварот, колькасць папер, якія сельвыканкам павінен перадаваць вышэйстаячым органам. Я 10-ы год на пасадзе старшыні і скажу, што напачатку працаваць было прасцей — менш даводзілася вазіцца з паперамі.

Васіль КАЗАК, старшыня Скідальскага сельскага Савета дэпутатаў Гродзенскага раёна:

— Ад Указа, шчыра кажучы, чакаў большага. Добра, што згодна з Палажэннем аб старшынёй сельскага, паслывага, гарадскога (горада раённага падпарадкавання) выканаўчага камітэта, старшыня райвыканкама атрымаў больш правоў па зняццю і прызначэнню старшыні сельскага Савета. Аднак падобныя пытанні ў раёне заўсёды вырашаліся ўзгодненне. Стварэнне Савета па ўзаемадзеянню органаў мясцовага самакіравання — справа добрая. Але хацелася б, каб яна не прывяла да павелічэння колькасці дакументаў і справаздач, якія нам трэба будзе рыхтаваць.

Мяркуюцца, што фарміраванне бюджэту сельвыканкама будзе ажыццяўляцца з улікам нарматыў (у адпаведнасці з колькасцю мясцовага насельніцтва). Але гэты нарматыў яшчэ ніхто не распрацаваў. Хацелася б усё ж гэты момант удакладніць. Тое ж датычыцца і штату. Да мінулага года ў штаце сельвыканкама была прадугледжана стаўка тэхнікі, цяпер яе скарацілі да 0,5—0,25. Пры тым, што нікому з супрацоўнікаў сельвыканкама як прадстаўнікам дзяржапарату неглы ўзяць на сябе сумяшчэнне.

Пытанні яшчэ шмат, але дай Бог, каб тое, што прапісана ва Указе № 21, запрацавала на практыцы. Тады і з астатнім разбярёмся.

Уладзімір ЛЮТКО, старшыня Усяжскага сельскага Савета дэпутатаў Смалевіцкага раёна Мінскай вобласці:

— Прызнаюся, чакаў, што ва Указе будуць прапісаны крыніцы, за кошт якіх мы рэальна зможам напоўніць свой бюджэт. Напрыклад, атрымаць даход ад арэнды нерухомай маёмасці, якая знаходзіцца ў камунальнай ўласнасці сельскага Савета, мы не можам — у нас яе няма. А калі ёсць — то гэта аб'екты сацыяльнай сферы. А калі няма фінансаў, якім бы ні было Палажэнне аб старшынёй сельскага выканаўчага камітэта, што старшыня можа зрабіць? Падатак на нерухомасць, на зямлю, зборы за рэгістрацыйную актыву дзяржаўнага стану, за натарыяльны дзеянні — усё гэта паступала ў наш бюджэт і раней. Але ж гэта нязначныя сумы.

Ёсць пытанне па штату. Раней у нас быў землеўпарадкачы, потым яго забралі, а пытанніў па зямлі — шмат. Зараз мы перадаём аб'екты сацыяльнай сферы раённым аддзелам, і ў нас аб'яцваюць забраць бухгалтара. А як без яго займацца пытаннімі добраапрацавання, выпіскай спісамем будматэрыялаў? У штаце нам абавязкова патрэбны чыны бы два рабочыя, каб я заўсёды мог іт пасаду з мотакасілкай абкасіць могілкі, пустыры, там, дзе няма каму гэта зрабіць.

Ніна КРЭК, старшыня Савіцкага сельскага Савета дэпутатаў Калінкавіцкага раёна Магілёўскай вобласці:

— Асабіста я была вельмі рада, калі прачытала, што ва Указе прапісана перадача на баланс спецыялізаваных арганізацый унутрывясковых дарог, аб'екты сацыяльнай сферы. Гэты момант мы падтрымалі ўсёй душой. Для нас гэта вельмі вострае пытанне. Як я ў сямі сваіх населеных пунктах магу ўтрымліваць дарогі ў добрым стане? Дзе для гэтага ўзяць грошы? Чагосьці радыкальна новага ва Указе № 21 і ў Палажэнні няма. Усё гэта прапісана ў Законе «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні». Галоўнае, каб яно знаходзіцца прымяненне. Што датычыцца бюджэту, хацелася б, каб на практыцы яго фарміраванне ішло з улікам рэальнай тэрыторыі. І яшчэ важны момант — які працэнт адлічэння з раённага бюджэту атрымае сельскі Савет. У нас ад усёй сумы падаходнага падатку, сабранага на тэрыторыі сельскага Савета, у бюджэт сельскага Савета ідзе толькі 25 працэнтаў. Гэта вельмі мала. Нам хоць бы павялічыць іх да 35 працэнтаў. У гэтым годзе нам выдаткавалі 48 мільянаў рублёў (з іх 8 мільянаў рублёў — на добраапрацаванне). Улічыўшы, што толькі вучнёўнае асвятленне «з'ядае» 500—600 тысяч рублёў у месяц, пра што яшчэ можна гаварыць? Для Савета галоўнае — бюджэт. Ад яго залежыць усё жыццё і работа Савета.

Запісала Інга МІНДАЛЁВА.

ПРАБЛЕМНЫЯ АБ'ЕКТЫ

Вывучэнне работнікамі Міністэрства адукацыі ходу выканання рамонтных работ і ўводу ў эксплуатацыю ў 2006 годзе ў аграгарадках аб'ектаў адукацыі выявіла шэраг праблем. Аб гэтым паведамаў на рэспубліканскай нарадзе, прысвечанай стану і перспектывам развіцця агульнай сярэдняй адукацыі нашай краіны, намеснік міністра адукацыі Казімір Фарыно. Па-першае, гэта неадпаведнасць паміж кантралюемымі паказчыкамі па рамонтну і роканструкцый аб'ектаў з данымі пашпарту аграгарадковай, несавоечасовае выдзеленне ці ўвогуле непрадвыдзеленне ў неабходных аб'ёмах сродкаў на правядзенне практна-пошукавых работ і практна-каштарнага дакументацыі. Казімір Фарыно таксама звярнуў увагу на пачатковыя раўны аддзелу адукацыі на недаход будаўнічых магунтасцяў і якасць будаўнічых работ. Усяго ў аграгарадках размешчаны 431 аб'ект адукацыі. З 11 па 14 студзеня ўсе яны былі падвергнутыя фронтальнай праверцы...

Надзея НІКАЛЕВА.

ПРЫГАРАД — НЕ ГОРАД

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)
Са з'яўленнем новых дамоў (плюс жыллёва-будаўнічы кааператывы санаторыя «Аксакаўшчына») і, адпаведна, жыхароў з явіцца патрэба і ў новай амбулаторыі, школе, дзіцячым садку... Гэта не самая блізкая перспектыва, але аб ёй ужо задумваецца ў сельвыканкаме.

Мінус смецце, плюс заробак

Тут, дарчы, абсалютна правільна паступілі, перадаўшы ў свой час на баланс адпаведных спецыялізаваных службаў водазабеспячэнне, асвятленне і дарогі. Сёння за водаправодную сістэму, напрыклад, адказвае жыллёва-будаўнічы гаспадарка Мінскага раёна.

— Раней водаправод быў «нічыйным», што выклікала шэраг праблем і нараканняў. Цяпер ЖКГ заклучае з людзьмі дагаворы на абслугованне, кожны чалавек плаціць за гэта пэўную суму, і ўсе задаволены.

Хоць, пагаджаецца Мікалай Пятровіч, ёсць месцы, дзе з праблемамі па водазабеспячэнню выдатна спраўляюцца і сельскагаспадарчыя прадпрыемствы. Але так шанцае далёка не ўсім сельсавецам.

У пазамінулым годзе ў «тэрыторыю» сельсавета было ўкладзена 200 млн рублёў, летась — 100 млн. На сельвыканкам (штат якога складаецца з чатырох чалавек без уліку бухгалтэрыі) лягла вялікая нагрузка. Куплялі лес і шыткет, ставілі і фарбавалі кіламетры агароджы, будавалі зоны адпачынку

і тонамі вывозілі смецце. Акасаўца, што самае складанае — перададзец псіхалогію вясковага чалавека, які заўсёды выкідаў смецце там, дзе было больш зручна... Але звалкі вывезлі, зрабілі рэкультывацыю забруджаных зямель і... абавязалі ўсіх і кожнага выкідаць адходы ў мяккі, за якімі раз на тыдзень прыязджае трактар. Цяпер жыхары вёсак настолькі да гэтага прывыклі, што нават пачалі пільна сачыць за суседзямі: ці не забрудваюць тыя тэрыторыю, і калі што не так — паведамляць старшым ці ў сельвыканкам.

Грошы за вывоз смецця паступаюць на рахунак КУПА — камунальнага ўнітарнага прадпрыемства. Але, як сцвярджае Мікалай Чырык, яны не пакрываюць затрат. І ўсё ж работу сваю КУП будзе працягваць. З узнаннем КУПА, дарчы, у сельсавец самі сабой «адпалі» пытанні з падвозам вясковым паліва, сена, саломы, з апрацоўкі прысядзібных участкаў, уборкы ураджаю на падворках.

Як «расцягнуць» працоўны тыдзень?

Мікалай Пятровіч прызначае, што ў свой час, калі яшчэ толькі вучыўся кіраваць і працаваць з людзьмі, рабіў шмат памылак, якіх сёння, дзякуючы саўладанню вопыту, стараецца пазбегнуць... Караючы метады — не яго стыль. Караць — гэта занадта проста. Куды больш важна дабіцца таго, чаго чакаеш, знайсці ўзаемааруменне. Аднак год ад году рабы гэта становіцца ўсё больш склада-

на. Людзей на тэрыторыі сельсавета пражывае, здавалася б, не так ужо і многа — 2400 чалавек, аб'ёмы ж работ, звязаныя з прыёмам грамадзян, штогод павялічваюцца ў геаметрычнай прагрэсіі. Скажам, сельвыканкамы дзе-небудзь у брэсцкай глыбіні рэгіструюць 80—120 зваротаў за год. У Хацэжынскі сельвыканкам за мінулы год паступіла 1486 (толькі лісьмовых!) зваротаў. За гэты ж час было прынята 947 рашэнняў, кожнае з якіх — гэта не аўтаматычны «росчырк пярэ», а пра-

Аб'ёмы работ, звязаныя з прыёмам грамадзян, штогод павялічваюцца ў геаметрычнай прагрэсіі.

думаны і ўзвжаны крок.

— Я падлічыла час, неабходны для выканання ўсіх заў «знізу» патрабаванняў «зверху», — гаворыць сакратар Хацэжынскага сельвыканкама Ніна Кісялёва. — Атрымалася, што асабіста мне патрэбна яго прыкладна ў тры разы больш, чым дазволена працоўным заканадаўствам. 40-гадзінны працоўны тыдзень — гэта на паперы. На самай справе часта даводзіцца працаваць значна больш — да 8—9 гадзін вечара і ў выхадны. Інакш з патаком заяў і зваротаў нам не справіцца.

Мікалай Чырык лічыць, што нельга вызначаць штаты сельвыканкамаў зыходзячы толькі з колькасці прапанаванага насель-

ніцтва, асабліва калі гаворка ідзе пра Мінскі раён. Да гэтага часу ніхто не прымаў да ўвагі такую акалічнасць, як колькасць зваротаў грамадзян. За апошні час патрабавання да сельвыканкамаў сталі больш жорсткімі, а штаты засталіся ранейшымі. А час патрабуе ўвядзення новых спецыялістаў.

— Зараз ва ўсіх на слыху «дэбюракратызацыя». Але нас не трэба дэбюракратызаваць. Паверце, кожны чалавек, у тым ліку і дзяржаўны служачы, хоча працаваць як мага лепш. Толькі для гэтага трэба спачатку стварыць яму ўмовы для нармальнай працы. І мы ўсё зробім самі — якасна і ў належны тэрмін, — упэўнена Ніна Мікалаеўна. — Сёння ў нас існуе адзіная камп'ютарная сетка, мы аб'яднаны з іншымі сельвыканкамамі і службамі раёна. І гэта выдатна. Але сакратар фізічна не ў стане выканаць усе нагрукі «аднаго акна», калі ў месяц збіраецца 150—160 заяў і кожную трэба даканала правярць. Магчыма, ёсць сэнс перавесці «адно акно» (там, дзе ідзе вялікі патак зваротаў) на самаакупнасць? У такім разе зарплата работніка (лепш за ўсё юрыста), які займаўся б выключна зборам даведак і інфармацыі ў межах «аднаго акна», напраму залежала б ад выпрацоўкі, ад колькасці разгледжаных заяў... Карысць была б агульнай — і людзі не нерваліся б з-за зацягвання тэрмінаў, і нагрузка на выканкам зменшылася б.

Вялікія нагрукі — не адзіная праблема прыстальнічнага сельвыканкама. Сёння, калі на ўсіх уз-

роўнях жорстка ставіцца пытанне з дысцыплінай і адказнасцю, той жа штогадовы пагаспадарчы абход падворкаў даводзіцца па-ранейшаму ўскладваць на грамадзкасць. Таму што на тэрыторыі сельсавета 16 вёсак, 1015 двароў, і ўсе без выключэння трэба абесці, зрабіць адпаведныя падлікі, правесці дамавыя кнігі і тэхпашпарты... А ў штаце сельвыканкама — 4 чалавекі, два з якіх (спецыялісты) займаюцца толькі падаткамі і вайсковым улікам. Застаюцца... старшыні і сакратар. Але калі яны пачнуць з раніцы да вечара хадзіць па дварах, хто будзе выконваць іх непародзеныя абавязкі?

— Матэрыялаў было б вядоўдзіць пагаспадарчы абход па аналогіі з перанасам насельніцтва, — лічыць Ніна Кісялёва. — Прызначылі б лічылнікаў, аплалі б ім работу — і мы былі б упэўнены, што людзі зробіць усё «ад» і «да», а не абы з рук. А пакуль што за чужыя арыфметычныя памылкі (на простой мове гэта называецца «ліпа») адказнасць нясе сельвыканкам, і па поўнай праграме — штрафы складаюць да 100 базавых велічынь.

Нельга не пагадзіцца і яшчэ з адной заўвагай сакратара Хацэжынскага сельвыканкама. Сёння цяжка знайсці заканадаўчы акт, дзе не былі б прапісаныя задачы для нізавога звана ўлады — яны датычацца газіфікацыі і зносу старых дамоў, страхавання і грамадскага прапаратуду, праціпажарнай бяспекі і аховы навакольнага асяроддзя... На думку Ніны Кісялёвай, усё, што датычыцца работы Саветаў і сельвыканкамаў, павінна быць сабрана разам і прапісана (у адпаведных раздзелах) у адным, асноўным, законе — «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні», што значна спрасціла б работу сельвыканкамаў.

Рацыянальнае зерне ў гэтай прапанове, мне падаецца, ёсць.

Сакратар Хацэжынскага сельскага Савета дэпутатаў Ніна КІСЯЛЁВА адчувае цяжар нагрукі лепш за іншых.

Наталля КАРПЕНКА, Мінскі раён.

ЕСЛИ ТЫ ДЕПУТАТ ПОЧЕТНАЯ ПРИВИЛЕГИЯ ИЛИ НЕЛЕГКИЙ ТРУД?

(Окончание. Начало в номерах за 5, 10 и 17 января) Под надежной защитой

Депутаты местных Советов при решении задач в области обеспечения законности, охраны общественного порядка, прав и законных интересов граждан должны исходить из того, что законность и порядок являются основой нормальной жизни нашего общества. Они должны позаботиться о том, чтобы каждый гражданин был твердо уверен в том, что его жизнь и здоровье, имущественные и иные права находятся под надежной защитой. Проверять работу расположенных на территории Совета государственных и общественных органов, предприятий, учреждений и организаций, депутат может столкнуться с нарушениями государственной дисциплины и законности. В этих случаях он имеет право внести предложения о привлечении к ответственности виновных лиц, об отмене незаконных решений. Одной из важных правовых форм активного влияния депутатов на решение вопросов укрепления законности, охраны общественного порядка, прав и законных интересов граждан является право запроса депутата на сессии по самым различным проблемам организации борьбы с нарушением правопорядка, волокитой, проявлениями бюрократизма и нерадивого отношения отдельных должностных лиц к своим служебным обязанностям и т.п.

Наряду с запросом используется и такая эффективная форма депутатского влияния на решение тех или иных вопросов укрепления законности, правопорядка, охраны прав и законных интересов граждан, как предложения и замечания. Предложения и замечания, высказанные депутатом на сессии Совета или переданные в письменной форме председателю сессии, рассматриваются Советом либо направляются им на рассмотрение соответствующим государственным, общественным органом и должностным лицам.

Укреплению законности, охране общественного порядка, прав граждан во многом способствуют депутаты, участвуя в работе постоянных комиссий, которым принадлежит важная роль в деятельности местных Советов депутатов. Среди постоянных комиссий местных Советов есть комиссии по вопросам законности и соблюдения прав человека, которые выступают как инициаторы и организаторы мероприятий Советов по укреплению законности и правопорядка, как действенная форма государственного и общественного контроля за соблюдением законности.

Осуществляя предоставленные законом действенные права в рассматриваемой области и выполняя депутатские обя-

занности, депутаты должны выступать в печати, по радио и телевидению со статьями и беседами по вопросам охраны общественного порядка и прав граждан, поддерживать систематическую связь с работниками милиции, суда, прокуратуры. Это поможет депутатам лучше знать положение дел с правонарушителями в быту и прийти на помощь, отвести от человека беду. В этом состоит и моральный долг депутата.

Гарантии — основа условий

Гарантии, т.е. различные средства обеспечения эффективной деятельности депутатов, защиты их прав и законных интересов, делаются на несколько групп в зависимости от их целевого назначения — организационные, материальные, гарантии трудовых прав, гарантии личной неприкосновенности депутатов. Организационные гарантии связаны с тем, что Советы, другие государственные и общественные органы, предприятия, учреждения, организации и их должностные лица создают надлежащие условия для осуществления депутатами их полномочий.

Вторая группа гарантий предполагает соблюдение материальных интересов депутатов. Предусмотрено, что депутат освобождается от выполнения трудовых (служебных) обязанностей с сохранением среднего заработка и компенсации командировочных расходов по месту работы или службы на время подготовки и проведения сессий Совета, а также для осуществления депутатских полномочий в других случаях, предусмотренных законодательством.

Третья группа — гарантии, связанные с охраной трудовых прав депутата. Закон «О статусе депутата местного Совета депутатов» предусматривает, что депутат в период осуществления своих полномочий не может быть по инициативе нанимателя уволен с работы (службы), исключен из учреждения образования без предварительного согласия местного Совета.

Наконец, четвертая группа — гарантии личной неприкосновенности депутатов. Уголовное дело в отношении депутата областного Совета депутатов может быть возбуждено прокурором области или вышестоящим прокурором, а в отношении депутата районного, городского, поселкового, сельского Советов — прокурором соответствующего района, города или вышестоящим прокурором.

Центральной фигурой в местном Совете является депутат; его организующая роль, его инициатива, желание и умение брать на себя ответственность за общественные дела — решающий фактор успеха всей работы Совета.

Александр ГРОСЮКОВ.

ПАГОДА Ё ДОМЕ

Мікалай Яфімавіч, дапамажце, — звярнулася да старшыні Рагачоўскага райсавета дэпутатаў Мікалая Кожанава старшыня квартальнага камітэта № 40 Галіна Ісаенка. — Самі вырашць гэтае пытанне не зможам.

— Вы ж ведаеце наш мікрараён. Не вельмі даўно ён забудаваны, хаты тут узводзяцца і зараз. Маладых сем'яў многа, дзяцей. Яны ж спорт любяць. А ў футбол гуляюць паміж бязроамі, бо ніводнай спартыўнай пляцоўкі ў нас няма. Трэба стадыён будаваць. Такія пажаданні людзі мне выказваюць як мясцовыя «начальнікі».

У планы райвыканкама ўзвядзенне стадыёна пакуль не ўваходзіла, але ж пытанне было слухным, і старшыня паабяцаў разабрацца з ім і па меры сіл дапамагчы на што неўзабаве былі нацэлены адпаведныя службы райвыканкама і грамадскасці. Праз пэўны час у пасёлку-мікрараёне Касмантаўта (такая яго назва) з'явіліся прадстаўнікі аддзелаў фізічнай культуры, спорту і турызму, будаўніцтва і архітэктуры, начальнік дарожна-эксплуатацыйнага участка дэпутат райсавета Аляксандр Жэрдачкін. На месцы былі вызначаны аб'ёмы ра-

бот, а старшыня квартальнага камітэта Галіна Ісаенка пакапацілася, каб у іх выкананні ўдзельнічалі і тыя ж аматары спорту. Так, частка дрэў была перасаджана, убраны карчы і кустоў, выраўнана пляцоўка, звараны і ўстаноўлены футбольныя вароты і да т.п. Адным словам, атрымалася добрае футбольнае поле, дзе можна не толькі ганяць мяч, але і рабіць прабежкі, кросы, займацца фізічным практыкаваннем.

— А ці бываюць выпадкі, — пытаюся ў Галіны Якаўлеўны, — каб людзі звярталіся да вас выклікаю па асабістых справах?

— А як жа, — гаворыць яна. — За дзесяць гадоў работы на грамадскай «пасадзе» ўсёкае было. У суседзю ўзнікаюць спрэчкі рознага характару, і мне даводзіцца разбірацца з імі. Восць ужо некалькі разоў прыходзіла да мяне жанчына, сыну якой 47 гадоў. Жонка яго памерла, ёсць дачка. Дарослы чалавек, самастойны, здаецца, павінен быць, а ён маці жыве спакойна не дае. Што я раблю? Гугару з ім аб павазе дадзена жанычы, да маці, ад выкананні свайго абавязку перадаў ёю. Нейкі час усё добра, потым — зноў за ранейшай. У апошні раз, калі вельмі ўжо нашкодзіў, давялося зварнуцца да ўчастковага інспектара міліцыі. Папярэдзілі, аштрафавалі — супакоіўся. Але на які час — паглядзім.

— Вулічныя і квартальныя камітэты з'яўляюцца органамі тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання насельніцтва і ў сваёй дзейнасці кіруюцца Законам Рэспублікі Беларусь «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні». На грамадскіх пачатках працяюць і да-

мавыя камітэты, дапамагаючы раённым уладам вырашаць пытанні дзяржаўнага, гаспадарчага і сацыяльна-культурнага значэння. Так, калі спецыяльна створаная камісія райвыканкама наведвала аб'екты жыллёвага фонду і прыводворных тэрыторый, то аказалася, што з 31 шматкватэрнага дома (не лічычы кааператывных) толькі восем можна прызнаць адпаведнымі сённяшнім патрабаванням да стану жылля. Прычым у горадзе стварылася чарга сродд жыхароў, якія жадаюць зрабіць рамонт пад'езду за свае ўласныя грошы. Значыць, ёсць магчымасці для сумеснай дзейнасці раённых службаў і арганізацыі са старшынямі дамавых камітэтаў.

Дарчы, на матэрыяльнае заахвочванне старшын дамавых камітэтаў, якія дабіліся лепшых вынікаў у сваёй дзейнасці, раённы выканаўчы камітэт выдзеліў 897 тысяч рублёў. Сума, вядома, не такая ўжо і вялікая, але гадоўнае, што старанне актывістаў увагай абдзелена не было.

Уладзімер ПЕРНІКАЎ.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)
— Дзеці ў нас тут цікавяцца кнігамі, — усміхаецца бібліятэкары Галіна Савельева. — Штодня да мяне бегаюць. А час ад часу, асабліва калі прыходзіць новая кніжка, настайчыцы даводзіцца малых увоглець выправдзваць з бібліятэкі, каб яны ўспомнілі пра ўрок.

Галіна ўжо 30 гадоў жыве ў Сяльцы пасля таго, як пайшла сюды замуж. Яна сабрала ўсю гісторыю сваёй вёскі: і пра заможнага пана Пракаповіча, і пра ўсё яго маёнты ў розных раёнах, якія зваліся Сяльцамі, і пра тое, як патрабавалі пан добрай працы — калі знаходзіўся пасля колкі бульбы хоча адзін караняплод на полі, то не плаціў грошы. Былі калісьці ў Сяльцы і сыраварны, і крухмальныя заводы, а цяпер засталася толькі адна жыўялагадоўчая ферма.

— На ферме не трэба шмат работнікаў, — гаворыць Галіна. — Многія ездзяць на працу ў цэнтр гаспадаркі, а іншыя дома сядзяць. Так што ў перспектыве нам вельмі хацелася б мець больш працоўных месцаў.

Дзеці бібліятэкаркі закончылі Горацкую сельскаакадэмію і працяюць па размеркаванні ў Магілёўскай вобласці. Калі б улады звярнулі ўвагу на вёску, можа, і вярнулася б моладзь дадому?..

Да цэнтра — 11 км

Вёска Пална — былы цэнтр калгаса «Запаветы Ільча». Як і ў папярэднім выпадку, гэта вёска стала часткай «Аўсянкі». Сёння тут жыве 220 чалавек, і больш за сотню з іх працяюць. У вёсцы ёсць ФАП, крама, мехдвор, жыўялагадоўчыя памышанкі і бібліятэка-клуб.

Яго заагачыца Тамара Леўкіна дзямі абрана дэпутатам Горацкага раённага Савета. Яе гі-

сторыя падобная на лёс бібліятэкаркі з Сяльцы: таксама пайшла замуж у Палну, палюбіла вёску і людзей, якія тут жывуць. Муж ёсць жыццё працую ў гаспадарчым вадыцэлем, тут выраслі дзеці.

Канешне, калі цэнтр гаспадаркі ў 11 кіламетрах да вёскі, гэта на жыццё, хочаш-не хочаш, а ўплывае. Нават даведку атрымаць у сельсавеце ці ў праўленне не завітаць, патрэбен час. Але, па-філасофску заўважваючы вясковыя, вяртання да ранейшага жыцця ўжо не будзе. Трэба прыстасоўвацца і спадзявацца на ўлады, якія ў Горацкім раёне імкнучыся падтрымліваць такую вёску, як Пална.

— Нашым людзям не так шмат трэба — заробак і адпачынак, — гаворыць дэпутат. — Заробак у гаспадарчы можа знайсці, медыцына нас не круядзіць. На нас не забываюцца, як бы там ні было. І калі просьбы які маем — не адмаўляюць.

— Нам тут зрабілі каналізацыю, водаправод, — гаворыць Леўкіна. — Кожны, хто захачеў, правёў сабе гарачую воду. Лазна ёсць ледзь не ў кожнага. Трэба толькі падрамантаваць дарогі. А дзедкам зрабіць спартыўную пляцоўку і набыць тэнісны стол, які б мы паставілі ў фая, каб хлопцам было чым пазабаўляцца доўгімі зімовымі вечарамі.

Модны танец брык-данс

37-гадовая Ірына Шыдлоўская мае аддзечку заатэхніка, а працуе ў клубе. Яна — надзея цперашняга заагачыцы, новае пакаленне. Калі выйшла замуж, разам з мужам выбралі дом у новым пасёлку з усімі выгодамі і не шкадуецца, што засталася. Гадуецца траіх дзяцей.

— Калі б цяпер для моладзі пабудавалі новае добрае жыллё, то людзі б нікуды не паеха-

Палнянскі клуб: Святлана АўЛАСЕНКА, Ірына ШЫДЛОЎСКАЯ і Тамара ЛЕЎКІНА дэманструюць вырабленыя сваімі рукамі лялькі для сцэны «Спрэчка».

данні заставацца ў родных мясцінах, — расказвае старшыня сельскага Савета Мікалай Янчанка. — Ёсць некалькі малана-селеных вёсак, адкуль старыя людзі катэгарычна адмаўляюцца з'язджаць: маўляў, мы тут нарадзіліся, тут і памром... А там, дзе яшчэ бурліць жыццё, дзе жыве шмат працаздольных людзей, трэба іх падтрымліваць.

Гордасць палнянскага клуба — ляльчыны гурток. Там займаюцца і дзеці, і дарослыя. Сцэныкі з сялянскага жыцця ставяць на беларускай мове. Арганізацыя ляльчыны спектакль і падчас выбараў у мясцовыя Саветы, а выбарчыкам у клубе наладзілі танцы. Вынік — прагаладзавала амаль 90 працэнтаў.

Хацелі б застацца...

Аўсянкаўскі сельсавец аб'ядноўвае 18 вёсак: гэта прыкладна 2 тысячы чалавек. З іх толькі цэнтр гаспадаркі Аўсянка стаў у 2005 годзе аграгарадком, і ў бліжэйшыя пяць гадоў новыя аграгарадкі ў гэтым сельсавеце не плануецца.

— Людзі падчас сустрэч, на сходах, выказваюць свае жа-

ВУЧЭННЕ — СВЯТЛО КАНТРОЛЬНАЯ ДЛЯ САКРАТАРА САВЕТА

Работнікі сельвыканкамаў папаўняюць свае веды ў Цэнтры павышэння кваліфікацыі
Два разы на год у Цэнтры павышэння кваліфікацыі кадры органаў дзяржаўнага і гаспадарчага кіравання Брэсцкага аблвыканкама праходзяць заняткі для сакратараў сельсаветаў. Звычайна на вучобу збіраюцца групы па 25 чалавек і займаюцца дзесьці дзён. Апошні раз сакратары пярвочных органаў улады з усіх раёнаў вобласці наведвалі курсы ў канцы кастрычніка мінулага года.

Гадоўны спецыяліст Цэнтра Людміла Пранок расказала карэспандэнту «МС», што на занятках з гэтай катэгорыяй спецыялістаў асабліва ўпор робіцца на веданне заканадаўства і практычнае яго прымяненне. Таму ў першыя дні работы слухачам прапануецца лекцыя аб практыцы прымянення Закона Рэспублікі Беларусь «Аб мясцовым кіраванні і самакіраванні». Не толькі лекцыю, але і практычныя заняткі па гэтай тэме з сакратарамі заўсёды праводзіў старшыня абласнога Савета дэпутатаў Леанід Лемяшэўскі. Сямінары часта выліваліся ў абмеркаванне самых надзённых праблем мясцовай улады, нават у гарачыя дыскусіі, а Леанід Антонавіч, які вельмі вопытны і кваліфікаваны спецыяліст, падрабязна тлумачыў складаныя пытанні і ўважліва ставіўся да ўсіх закрэпных праблем. Часта такія заняткі не абмяжоўваліся лекцыянымі гадзінамі, але працягваліся і пасля іх.

Шмат пытанняў да выступаючых заўсёды бывае на лекцыях па зямельнаму заканадаўству, калі на сустрэчу прыходзяць кіраўнікі землепарадкавальнай і геадэзічнай службаў. З цікавасцю ставяцца сакратары і да заняткаў з работнікамі натарыяльных кантор. Бо выдзяленне зямельных участкаў, афармленне спадчыны, шэраг іншых натарыяльных дзеянняў даводзіцца здзяйсняць служачым Саветаў з дыпломатам педагогаў у кішні. А веданне ак асноў заканадаўства, так і асобных яго нюансаў вельмі патрэбна кожным дзень.

Апошнім часам уведзена новая тэма для слухачоў — пра крымінальную адказнасць за злоўжыванне службовым становішчам, службовы падлог. На жаль, у краіне былі выпадкі, калі да адказнасці прыцягваліся работнікі сельскіх Саветаў. Таму намеснік старшыні абласнога суда Мікалай Сіз, які звычайна праводзіць заняткі па гэтай тэме, падрабязна расказвае пра небяспеку хабару і іншых незаконных дзеянняў.

Праходзяць сакратары Саветаў і этыку дзелавых зносінаў, культуру мовы і моўных паводзінаў. Правільна размаўляць з людзьмі іх вучаць выкладчыкі Брэсцкага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Пушкіна. Цікаваць ва ўсіх выклікаюць практычныя заняткі ў Домах грамадзянскага абраду. Сакратары рэгіструюць шлюбы ў сваіх населеных пунктах, у кожнага ёсць свой вопыт, свае сцэнарыі. Тут яны ярка з дзеляцца здабыткамі, напрацоўкамі, абмяркоўваюць, як зрабіць гэты абрад прыгожым і памятным.

Практычныя заняткі, паводле слоў Людмілы Пранок, для гэтай катэгорыі навуэнчю маюць асаблівае значэнне. З кастрычніцкай групай яны вьязджалі ў Пінскі раён, і слухачы засталіся вельмі задаволенымі наведваннем Дубайскага, Плешчынскага, Малоткавіцкага сельсаветаў. Карысна для іх аказалася сустрэча і са старшынёй раённага Савета дэпутатаў Марыяй Боршч. Марыя Мікалаеўна, у мінулым старшыня буйнога сельскага Савета, шмат гадоў ўзначальвала раённую прадстаўнічую ўладу, на ўсе пытанні адказвала з вялікім веданнем справы і давала канкрэтныя парады па праблемных пытаннях.

Па сутнасці практычнымі з'яўляюцца заняткі па Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і заканадаўству аб выбарчай сістэме, якія са слухачамі праводзіць начальнік гадоўнага ўпраўлення арганізацыйна-кадравай работы аблвыканкама Аляксандр Калёда. Аляксандр Міхайлавіч спачатку чытае лекцыю, а потым слухачы пад яго кіраўніцтвам пішуць кантрольныя работы. На абарону гэтых кантрольных прыходзяць супрацоўнікі аргкадравага ўпраўлення — куратары раёнаў, і заняткі перарастаюць у своеасаблівы «круглы стол» з абмеркаваннем тых ці іншых праблем канкрэтнага сельсавета ці раёна. Бывае, што падчас дыскусіі агульнымі намаганнямі і вызначаюцца шляхі вырашэння пытання. І кіраўнікі практыкуму, і слухачы адзначаюць карысць ад такой формы заняткаў.

Дырэктар Цэнтра павышэння кваліфікацыі Волга Клімаховіч адзначыла, што ў час навучання сакратараў сельсаветаў асабліва ўвага ўдзелена пытанням работы па дэбюракратызацыі дзяржаўных органаў і рабоце па прынцыпу «аднаго акна», а таксама рабоце са змястовам грамадзян як адной з важнейшых формаў дзейнасці мясцовых органаў улады. Гэтай катэгорыі слухачоў грунтоўна выкладаюцца асновы сацыяльнай палітыкі дзяржавы і накірункі развіцця аграпрамысловага комплексу. А зараз у Цэнтры, паводле слоў Волгі Клімаховіч, рытуецца праграма навучання для старшын сельскіх Саветаў, якія прыедуць на курсы ў сакавіку.

КУРСЫ ВАЛОТ	
Курсы замежных валют, установленные НБ РБ с 24.01.2007 г. (для б/н разлікаў)	
1 долар ЗША	2 140,00
1 еўра	2 776,97
1 латывій лат	3 980,28
1 літоўскі літ	803,97
1 чэшская крона	99,42
1 польскі злоты	719,19
1 расійскі рубль	80,68
1 украінская грыўня	423,97
Курсы замежных валют для безвалютных разлікаў	
Цэнтрабанк РФ	26,5240
10 ІАМ	54,4252
1000 BYR	12,3774
EUR	34,4016
Курс у валютных кампаніях (на 23.01.2007)	
USD	2210 / 2325

У СТРАУСА, ЯК У АВЕЧКІ, УСЁ ІДЗЕ Ў СПРАВУ

У «будаўнічай» кар'еры **Аляксандра Пікузы**, хлопца з вёскі **Скрыгалава**, што на **Мазырычыне**, было многае — інстытут, праца на прамысловым гіганце рэспублікі — **НПЗ**, у іншых установах «па профілю», у тым ліку і ў далёкім замежжы, і ў не менш блізім **Табольску**. А затым...

На гарызонце з'явіліся норкі... У гэтым плане дапамог выпадок, які крута павярнуў яго лёс. Адпачываючы ў Прыбалтыцы, **Аляксандр Аляксеевіч** вырашыў пазнаёміцца з тутаўшай зверагадзю, якая была пабудавана па новаму праекту і дзе вырошчвалі норак. Там ён сустрэў земляка, які працаваў на той ферме і які расказаў яму аб высокай рэнтабельнасці гэтага пушнога звярка. То быў час, калі распалася адзіная вялікая дзяржава, парушыліся эканамічныя сувязі, народ кідаўся туды-сюды ў пошуках работы.

Аляксандр Аляксеевіч загарэўся ідэяй стварыць прыватную ферму на пяць-дзесяць тысяч норак і пасля вольпуску прапанаваў дырэктару зверагадзю **Мазырскага** раёна арганізаваць малое прадпрыемства па вырошчванню норкі. Гэтае пытанне, самым вострым момантам у якім была адсутнасць капіталу, удалося вырашыць, калі ў склад МП увайшла такая арганізацыя, як «Мазырнафтапастаўка».

Аляксандр Аляксеевіч узяў на сябе функцыю будаўніка ўсяго неабходнага для новай справы і ўзначаліў малое прадпрыемства. Усе спачатку атрымлівалася: было закуплена пачатковая зварка, набыты корм для яго і г.д., але праз два туды нібы гора і сродкаў не было: у час перарэгістрацыі МП канцэрн «Белнафтахім» забараніў сваёй мазырскай арганізацыі ўдзельнічаць у тым бізнэсе. Вось чаму давалося звяртацца ў банк, каб узяць крэдыт і вярнуць грошы «Мазырнафтапастаўцы». Быў спынены і дагавор арэнды МП на зверагадзю, які гаворыцца, апынулася каля разбітага карыта. Ажно на чатыры гады.

Каб не было расцягнута абсталяванне, не растружаны збудаванні, Пікуза на свае грошы ўтрымліваў усё гэтае час вартаўніком, усё ж не страчваючы надзеі, што павінны адбыцца змены. У гэты час «дуба даля» і зверагадзю, і перспектывы для яе аднаўлення не было відаць аніякі. Узяўшышы ўсе «за і супраць», **Аляксандр Аляксеевіч** пайшоў на рызыку — стаў фермерам, выкупіў звераферму, атрымаўшы на гэта згоду райвыканкома. Банк пайшоў яму на сустрэчу, выдаўшы крэдыт. Але ж пад які працэнты — 170 гадавы! А што паробіць, калі ўзяўся за гэтую? Толькі наперад! Пікуза закупіў паўтары тысячы норак, корм для іх, наняў даглядчыкаў, наладзіў кантакты з аптэчнымі пакупніцкамі і г.д.

Усё пачало настрайвацца. І рэспубліцы акцыяў у зверагадзю рэнтабельнасць яе апынулася ледзь не на нульвай адзнацы. Не толькі ў **Аляксандра Аляксеевіча**, але і ўсіх, хто займаўся гэтай справай, у тым ліку і дзяржаўных гаспадарак. Памылку, праўда, выправаў пазней, але фермер Пікуза не стаў чакаць гэтага часу. Трэба было шукаць нейкую альтэрнатыву, бо ў 2002 годзе шкура норкі рэалізавалася ў той часе за сотны долараў, у гэты час і затраты на аднаго звера складалі трыццаць

тories. На двух гектарах тут разбілі сад, якому тры гады і які да першыя, хай сабе і невялікія дары, а на трох гектарах з'явіліся аднагодковыя яблыні, грушы і г.д. **Вядама**, працягваў **Аляксандр Аляксеевіч**, садаводства з'яўляецца рэнтабельнай галінай, але трэба пачакаць, калі сад набярэ сілу. Што гэта так, ён ніколі не сумняваецца, бо ўраджаі будуць добрыя. Чаму? Ды вунь, паглядзіце,

Фотаздымак: Аляксандр Аляксеевіч з астраўмі на ферме.

кажа ён мне, колькі вулляў з пчоламі стаяць пад павецюй! 87. Пчаліных сем'яў — сорак. Аказваецца, дзед і бабка фермера займаліся пчярствам, воль ён у дзяцінстве і дапамагаў ім у гэтай справе, набыў пчолаўнік, а каб развіць у сябе пчярстваваць спецыяльна. Дык воль, гаворыць ён, 98 працэнтаў усіх раслін і дрэў апылююць менавіта пчолы. Калі мы закончылі агляд тэрыторыі зверафермы, **Аляксандр Аляксеевіч** сказаў, што зараз мы паедзем у госці да **Вясны**, **Марфушы** і **Гошы**. Хто такія — убачыце.

...А пасля — афрыканскі страусы

Легкавушка пераадолевае кіламетр за кіламетрамі, і Пікуза апавае далей. Калі ён купіў у таго фермера з **Гродзеншчыны** шыншылаў, той паказаў яму афрыканскі страус. Экзотыка, пахваліўся гаспадар. Гэта сапраўды так, у думках пагадзіўся з ім. Пацкавіўся, дзе можна купіць страусаў. У Польшчы, быў адказ. Воль адказаў пана **Возшака**.

Сваім думкам **Аляксандр Аляксеевіч** падзяліўся са старэйшым **Мазырскага** райвыканкома **Міхаілам Уладзіміравічам Саўчанкам**, і той падтрымаў яго: калі будзе патрэба якае дапамога, акажам яе. І Пікуза адправіўся ў **Мінск-Мазавецкі**, што пад **Варшавай**, дзе купіў у таго пана пяць аднадзённых птушак. **Вядома**, да гэтага ён многа перачытаў літаратуры, затым купіў кнігу на польскай мове, наняў перакладчыка. Ва ўрочэце паўтары месяца перавёў птушанят у вялікі вальер былой базы падсобнай гаспадаркі будаўніцкага трэста, якая паставала і якую фермер выкупіў. Але воль бада: усе страусянаты ад-

чаў расказаваць аб тым, якой выгадай можа быць страусгадзюля. Корм для гэтых птушак самы просты: зробленыя люцэрна, камбікорм, капусны ліст, прадукты садаводства і г.д. Утрымліваюцца яны ў неацэпленых памшканках, як, скажам, і каровы, на саламяным подсолі, і вытрымліваюць маразы да трыццаці градусаў. Любяць

— 10—20, шкура — 150—200, пярэ і адной птушкі — 60, сталовае яйка — 10—15, шкарлупіна — 5. Воль такія арыенціры на будучы, гаворыць Пікуза і тут жа не забывае паказаць некалькі трысоў незвычайнага залацістага і маркоўнага колераў з кароткай, як у марскіх кошыкаў, шэрсцю. Раней тут іх было дзвесце, ды ўсе яны рэалізаваныя.

Толькі наперад!

Можна сказаць, што такі дзівіў кіраўніка фермерскай гаспадаркі **Аляксандра Пікузы**. Гаспадаркі, як бачна, шматлікавай. Такай, якіх няма на **Гомельшчыне**, які гэта падкрэсліў старэйшы абласной асацыяцыі фермераў, кандыдат сельскагаспадарчых навук **Міхаіл Бойда**. Хто-ніхто можа падумаць: воль я багацей гэты **Аляксандр Аляксеевіч**, воль я яму шанцуе. Ды нічога падобнага! Усё дасягнутае, па-першае, гэта вынік яго творчай і напружанай працы. Па дзяду, яго бізнэс падсілкоўваецца бізнэсам яго сына і падтрымліваецца дапамогай жонкі. І, як гэта і пазней, **Аляксандр Аляксеевіч** пастаянна адчувае патрэбу ў фінансавых сродках. У вялікіх грашак. Бо ўсё зрабленае (у чым мы маглі ўпэўніцца) ён пускаяе ў працу, пашырае яе. А сёння яму патрэбны цэлы мільярд рублёў. І не менш! Бо планы і задумкі ў чалавека вельмі злыя.

А менавіта: рэканструяваць вытворчую базу былой падсобнай гаспадаркі трэста (якую, паўтараю, Пікуза выкупіў) пад прадуктыўную ферму па вырошчванню афрыканскіх страусаў магнусаціна дзвесце самак. Пабудова ферму па вырошчванню шыншылі на пяцьсот сем'яў. Стварыць пчолагадальнік на трыста сем'яў з мэтай атрымання якаебнага бямбэду. Заласці да давядальнік саджанцаў і садоў на паўкарлівых і карлівых падвор'ях. Рэканструяваць былую норкавую звераферму пад ферму па вырошчванні кароткашэрных і мясных трысоў на трыста самак. Добраўпарадкаваць возера і запусціць туды карпа, таўсталоўніка і іншую прамысловую рыбу.

Дзверы, гаворыць **Аляксандр Аляксеевіч**, для жадаючых прыняць удзел у гэтых найбольш рэнтабельных і перспектывных відах сельскагаспадарчай вытворчасці, адкрытыя.

Уладзімір ПЕРНИКАЎ.

Прадаю страусаў і шыншылаў

Навука тэхналогіі і забяспечваю ўсім неабходным для іх утрымання. Заключаю дагартэрміновы кантракт і гарантую збыт прадукцыі.
Тэл. 8-029-663-06-25, факс 8-02351-3-06-25.
E-mail: AlexfndrP@tyt.by.
Фермер ПІКУЗА Аляксандр Аляксеевіч, г. Мазыр.

Міністрства па падатках і зборах Рэспублікі Беларусь нагадвае аб тым, што падатковыя дэкларацыі (разлік) аб сумовым даходзе за 2006 год прадстаўляецца не пазней за 1 сакавіка 2007 года.

Асцярожна, махляры!

І зноў 500-тысячная купюра

На Брэстчыне ўжо некалькі разоў выяўлялася купюра наміналам у 500 тысяч, якая ў свой час была выведзена са звароту. У **Баранавіцкім** універсаме «Усход» адзін выпыхоца разлічыў менавіта такой купюрай. Затым аказалася, што ні пакупнік, ні прадавец не ведалі, што такіх грошай у краіне няма. **Сымон СВІСТУНОВІЧ**.
ШТО Ё БЕНЗАКУ?
На адной з брэсткіх АЗС дзяржаўныя выявілі 22 тонны паліва для пемчаў і газу. Таварыства з абмежаванай адказнасцю прадавала сумесь з гэтых кампанентаў які дзыпала для аўтатранспарту. Матэрыялы на канфіскаваныя паліва, коштам больш за 31 млн рублёў, накіраваны ў гаспадарчы суд. **Сымон СВІСТУНОВІЧ**.

Ініцыятыва

АПОШНІ З МАГІКАН

Дакладная дата ўтварэння цагельнага заводу «**Міхайлаўка**», які знаходзіцца ў аднайменнай вёсцы літаральна побач з **Нёманам**, яшчэ патрабуе архіўных пошукаў. Пэўным «арыенцірам» з'яўляецца 1898 год, які быў пазначаны на дымавой трубе. Ходы, кутчэй за ўсё, цагельна вытворчасці існавала там з куды больш даўнейшых часоў, паколькі і зараз то ў адным, то ў іншым месцы можна натрапіць на падземныя каналы, якія, верагодна, служылі для выхаду дымавых газаў альбо нечага іншага па тэхналогіі.

— Наш завод — гэта гістарычны помнік, які амаль нідзе ўжо не убачыш. І, заўважце, не проста помнік мінуўшчыны, а вытворчасць, дзе мы і цяпер паспяхова працуем, — з горадасцю гаворыць **Кацярына Кізялевіч**, якая кіруе гэтым прадпрыемствам з 1989 года.

І сапраўды, калі раней толькі ў **Гродзенскім** раёне было сем падсобных цагельняў, а ў цэлым у **Прынямонні** — дзсяткі, то сёння ў **Міхайлаўцы** застаўся, можна сказаць, адзін з апошніх магікан. **Кацярына Мікалаеўна** запрашае азнаёміцца з прадпрыемствам. Першая думка: дык гэта ж унікальны турыстычны маршрут на тэму старадаўняй тэхналогіі вырабы глінянай чырвонай цэглай! **Гісторыя** і сумнасць. Вытворчасць без камп'ютарнага кіравання, аднак з высокімі якаснымі характарыстыкамі выябляемай прадукцыі, якую з задавальненнем бярць больш за сто арганізацый вобласці. — Фундаменты сведчаць, што пабудова тут была манументальна з таўстасценнымі падвальнымі палыміканамі, — расказвае **Кацярына Кізялевіч**. — Кожная цагляна выраблялася ў формах уручную згодна з індыўідуальнымі параметрамі. Які казалі тутэйшыя старажы-

Фотаздымак: Вытворчасць цэгла.

ных уключэнняў. Да таго ж, кар'ерная фармоўчаная вільготнасць гліны замешвалі. Акрамя цэгла (дарэчы, вельмі моцнай), выраблялі ганчарныя рэчы, грубую кераміку, а ў далейшым і чарапіцу. — Есць звесткі, што запасы гліны ў тутэйшых мясцінах былі адкрыты яшчэ ў 30-х гадах XIX стагоддзя. А ў 1946 годзе, калі паўстаў пытанне аб павелічэнні магнусацінаў цагельні, была праведзена першая геалагічная разведка рэсурсаў гэтай сыравіны ўздоўж **Нёмана**. На сёння ўстаноўлена, што літаральна побач, за некалькі кіламетраў ад прадпрыемства залеглае гліны на дзвесце гадоў. Гэта калі штогод вырабляць 25 мільянаў штук цэгла — прыкладна ў чатыры разы больш, чым цяпер. — Гліна ў нас проста цудоўнай якасці, адна з лепшых у рэспубліцы, — сцвярджае **Кацярына Мікалаеўна**. — Вельмі мала выкары, які з'яўляецца галоўным вільготнасць выробаў. Усё жыццё мы абыходзімся нават без запасаў гліны, каб яна адляжалася і вальня пагадзіўся. Утрыманне жалеа — ад шасці да дзевяці працэнтаў, што, як быццам, дае роўную прыжоў афарбоўку цэгла пры яе абліце. Пры здабычы гліны няшмат цвёр-

Вырабленая па дзедзайскай тэхналогіі міхайлаўская цэгла нарасхват і ў XXI стагоддзі

многіх іншых падобных прадпрыемстваў, якія былі ў структуры мясцовай прамысловасці, але, не здолеўшы прыстасавацца да новых умоў гаспадарвання, адшлі ў нябыт. Ды і палітыка была такая, што стайка робіцца на гіганцкай будніндустрыі, а ў гэтых старадаўніх цагельнях, які кажуць, песенька скае, канец. — Аднак «**Міхайлаўцы**», мабыць, пашанцавала, што знаходзіцца на тэрыторыі сельскагаспадарчых прадпрыемстваў. — Я я плакала, **Абухава**, дзе заўбедзе думаюць не толькі пра сённяшні дзень, але і пра заўтрашні. Кіраўнік гаспадаркі **Ілья Сянько**, прадугадваючы ў перспектыве будучыню, узяў завод на калгасны баланс, а **Кацярына Кізялевіч**, якая мае вышэйшую адукацыю спецыялістка па кераміцы, сказаў: «Быць табе тут на чальнікам». — Така была тут запусчанасць, што проста жах, — прыгадае **Кацярына Мікалаеўна**. — Я плакала, уперлася. А цяпер удзячна **Ільі Пятровічу**, што ён даў мне магчымасць палюбіць сваю работу. Мы навелі элементарны парадак: што было ў зусім аварыйным стане — разабраў, што можна было — аднавілі. Навуцкі людзей разуменню, што такое гліна і як з ёй працаваць. І сталі вырабляць у год больш за шэсць мільянаў штук цэгла.

Міхайлаўская цэгла сёння вытворчаецца для ўнутраных сценаў у будынках, на перагародкі, ватэравод, каміны, печы. Са збытам прадукцыі праблем не існуе, попыт перавышае прапанову і, — Така была тут запусчанасць, што проста жах, — прыгадае **Кацярына Мікалаеўна**. — Я плакала, уперлася. А цяпер удзячна **Ільі Пятровічу**, што ён даў мне магчымасць палюбіць сваю работу. Мы навелі элементарны парадак: што было ў зусім аварыйным стане — разабраў, што можна было — аднавілі. Навуцкі людзей разуменню, што такое гліна і як з ёй працаваць. І сталі вырабляць у год больш за шэсць мільянаў штук цэгла.

«Гарачы» тэлефон «Звязды» 287-17-41

Назва-брэнд у завада ранейшая, а прадукцыя — сучасная

«3 мужам даволі часта на аўтамабілі ездзім з **Мінска** на даўнае ў **Пухавічкі раён**. У пасёлку **Свіслач** ужо даўно нашу ўвагу прыцягнула незвычайная, як нам падаецца, для нашых мясцінаў назва аднаго з размяшчэнняў тут прадпрыемства — завод горнага воску. Ці не маглі б вы расказаць...»

— ...што гэта за воск і пры чым тут горны? — закончыў за нас пытанне заўяўніка, што паступіла на рэдакцыйную лінію, дырэктар **ААТ «Завод горнага воску»** канцэрна «**Белнафтахім**» **Валеры Мулярчык**. — Гор у нас у **Беларусі** сапраўды няма — сведчу як майстар спорту па альпінізму. А прадпрыемства наша было заснавана ў 1961 годзе для здабычы сырога тэрмачнага воску па ініцыятыве тагачаснага Інстытута торфу **Акадэміі навук Беларусі**. Я расказаў далей **Валеры Уладзіміравіч**, гэтай сыравіна выкарыстоўвалася для вытворчасці мадэльных саставаў, што прызначаліся для дакладнага ліцця. Як вядома, далёка не кожную дзаль можна вырабіць на такарным станку, напрыклад, складанай канфігурацыі. Такія дэталі патрэбны для авіяцыйнай прамысловасці, моторабудаванні і інш. Менавіта сыры тарфяны воск — як адзін з кампанентаў — дазваляў ліць формы, што забяспечвалі вырабленым дэталям патрэбны характарыстыкі.

— Аднак з 1994 года з-за шэрагу аб'ектывных і суб'ектывных прычын выпуск сырога горнага воску зводзіўся да нуля. Ды ў свеце яго зараз не выкарыстоўваюць, хоць назва прадпрыемства — як брэнд — захавалася, як быццам. Цяпер завод выпускае іншую сыравіну, — паведаміў **Валеры Мулярчык**. Сёння на прадпрыемстве працуе 240 чалавек. Паводле слоў дырэктара, на працягу 2006—2010 года завод чакае шырока маштабнага рэканструкцыі, а фактычна — узвядзенне новага прадпрыемства. **Барыс ПРАКОПЧЫК**. **Сяргей РАСОЛЬКА**.

ГОРАД Гродна доўгі час існаваў як сталіца саюзнай дзяржавы. Помнікі дойлідства Рэчы Паспалітай і зараз упрыгожваюць цэнтр горада. Яны з'яўляюцца культурнай спадчынай Беларусі, прыцягваюць да сябе ўвагу архітэктурнай прыгажосці, высокім майстэрствам колішніх будаўнікоў. У Гродне менш чым у іншых гарадах адчуваецца наішсе масавай забудовы эпохі сацыялізму: панельных будынкаў з белага цэглы і бізлікіх кварталаў у абласным цэнтры няма. Адчуваецца, што гарадскія архітэктары ўвесь час імкнуліся не зрабіць паміж прадкаў, рабілі ўсё магчымае, каб горад заставаўся прыгожым.

Але час няўмоўны. Пасляваенны бум нарадзжаласці выклікаў у 60-я гады вялікі попыт на жыллё. Каб яго забяспечыць, у колішнім Саюзе пачалі ствараць домабудаўнічыя камбінаты. Іх прадукцыя — тыповы серыйны панельны будынак — змяніў вобраз горада. Але Гродна не страціў сваёй адметнасці. Мо таму, што жыллёвае будаўніцтва вялі свае тамтэйшыя будаўнікі.

Гродзенскі домабудаўнічы камбінат (ДБК) быў створаны ў 1966 годзе шляхам арганізацыйнага аб'яднання будаўніча-мантажнага ўчастка СУ-50, участка аддзелачных работ СУ-52, упраўлення механізацыі № 138 і цэха КПД заводу жалезабетонных вырабаў № 10. З самага пачатку сваёй дзейнасці ДБК пачаў выступаць у якасці генеральнага падрадчыка, з якім заключаліся дамовы на выкананне ўсяго пераліку будаўнічых, маонтажных і аддзелачных работ. Можна шмат гаварыць пра эканамічнае, тэхнічнае і арганізацыйнае перавагі таго аб'яднання, але галоўным будзе тое, што дзяржава вызначыла адзіную адказную юрыдычную асобу, якой даверыла выкарыстанне значных дзяржаўных (а пазней — і прыватных) грашовых сродкаў пры будаўніцтве жылля.

Гродзенскі ДБК з першых дзён правіў сябе надзейным выканаўцам урадавай праграмы. У 1966 годзе ён прыступіў і на працягу дзесяці гадоў ажыццяўляў будаўніцтва жылля дамоў серыі 464 (добра вядомыя пяціпавярховыя без ліфтоў). З 1975 года перайшоў на будаўніцтва новай серыі ўласнай распрацоўкі (Гр-116), а з 1983 года да цяперашняга часу вядзе будаўніцтва дамоў серыі 90 (з пастаяннай мадэрнізацыяй).

Аб тым, што гродзенцы з самага пачатку аказаліся дзяржаўцамі ў разуменні свайго месца ў будаўнічым шэрагу, сведчаць і рэарганізацыі ДБК. У 1988 годзе ён быў пераўтвораны ў праектна-прамыслова-будаўнічае аб'яднанне індустрыяльнага домабудавання «Гроднажылбуд», актыўна ўключыўся ў выкананне праграмы «Жыллё-2000». У 1992 годзе, калі нічым не падмацаваная тагачасная праграма разам з б'юджэтам заагалоўваўся даўгага жыцця, Гродзенскі ДБК адшукаў для сябе статус арднай праектна-прамыслова-будаўнічай фірмы, аднавіў страчаны сувязі і актыўна пачаў пошук заказаў. У 2001 годзе прадпрыемства акцыянавалася. Зараз адкрытае акцыянернае таварыства «Гроднажылбуд» са штатам каля 3000 працоўных — адзін з буйнейшых домабудаўнічых камбінатаў Беларусі. Кожны год прадпрыемства атрымлівае ўзнагароды за сваю працу: у 1999 годзе — дыплом на абласным конкурсе на лепшы праект-забудову года за комплекс жылля дамоў па вул. Савецкіх Пагранічнікаў у Гродне, у 2000-м — дыплом і сярэбраны медаль на Сусветным конкурсе архітэктуры ў Балгарыі за архітэктурную гарадка Рось.

Росію гродзенцы ганарыцца асабліва. Пачатак праектавання жыллага гарадка для вайскоўцаў на 826 кватэр са сферай абслугоўвання ў Ваўкавыскім раёне быў пакладзены ў 1992 годзе. У ім браў ўдзел фірма Германіі і Фінляндыі. Пазней, у якасці субпадрадчыкаў да будаўніцтва прыцягваліся фірмы Літвы і Польшчы. У 1998 годзе Указам Прэзідэнта краіны архітэктары і будаўнікі Росіі («Гроднажылбуд») выступалі ў якасці генеральнага субпадрадчыка) былі ўзнагароджаны Дзяржаўнай прэміяй.

У 2001 годзе прадпрыемства было прызнана лепшым у будаўнічай галіне і занесена на рэспубліканскую Дошку гонару, у 2003 годзе — адзначана дыпломам за лепшы рэалізаваны праект на тэрыторыі Ленінскага раёна Маскоўскай вобласці і ў тым жа годзе, на конкурсе ў Гомелі, — дыпломам лаўрэата ў намінацыі горадабудаўніцтва (за праектаванне і будаўніцтва групы жылля дамоў мікрараёна «Сонечны» ў горадзе Віднае Маскоўскай вобласці).

За гады свайго існавання буйнейшая домабудаўнічая арганізацыя абласнога цэнтру (будзе каля 80 працэнтаў сучаснага жылля ў горадзе) пабудавала каля 75 000 кватэр агульнай плошчай больш за 4,5 млн кв. м (на сутнасці, горад з насельніцтвам у 250 000 чалавек!). Важкі ўклад у гэты поспех унёс генеральны дырэктар Віктар Якаўлевіч Глухаў. З мая 1975 года працаваў ён на прадпрыемстве ў якасці галоўнага інжынера, у 1983 годзе ўзначаліў яго. Увесь гэты час Віктар Якаўлевіч клапаціўся пра тое, каб «Гроднажылбуд» квітнеў разам з горадам. Нездарма і сёння гродзенцы могуць будаваць даступнае жыллё. Сярэдні кошт квадратнага метра жылля (камерыйнага і пабудаванага з дапамогай крэдытаў), уведзенага ў строй у 2006 годзе дзякуючы «Гроднажылбуду», складае 330 долараў.

Як лічыць на прадпрыемстве, кошт жылля адпавядае рынкаму попыту і той практыцы, якая складалася ў выкананні будаўніцтва за апошнія гады і вытрымала выпрабаванне часам.

Аб тым, як належыць фінансаваць будаўніцтва, дзесяць гадоў таму будаўнікам на семінары ў Бабруйску даў Генадзь Навіцкі, тады былы віцэ-прэзьер. У прыватнасці ён адзначыў, што сітуацыя ў 1997 годзе складалася невытлумачальна: аб'ёмы будаўніцтва жылля растуць разам з арміяй тых, хто мае ў ім патрэбу. Быў вывучаны замежны вопыт і, як вынік, было прапанавана вырашэнне жыллёвай праблемы наступным чынам. Першапачаткова будучы ўладальнік кватэры ўносіць 10 працэнтаў яе кошту, далей яго могуць падтрымаць прадпрыемства ці дзяржава шляхам аднарадовага выдзялення беззваротных субсідый. Перспек-

ніводнага сучка (іх выдзяленне забяспечваецца адпаведнай тэхналогіяй). У якасці матэрыялу выкарыстоўваецца выключна хваля (яна больш шчыльная, чым елка, утрымлівае менш смалы, што важна пры афарбоўцы). Сучасная лінія забяспечвае раўнамернае, без паліцекаў лакафарбаванне пакрыццё. Але галоўнае — гатовыя вокны. Яны поўнаасцю адпавядаюць замежным стандартам па тэрмаізацыі і абароне ад шуму. Дасягнута гэта таму, што шкло ў іх — незвычайнае, ды і збіраюцца яны па новай тэхналогіі — шклопакетам. На вонкавай шыбне — аксіды металаў, што дазваляе павысіць утрыманне цяпла ў кватэры. У будучым (такая задача ставіцца) запавяненне прасторы паміж шыбінамі інертным газам значна павялічыць тэрмаізацыю. Фурнітура ў такіх вокнах не адлятае, завесы на сваім месцы. Па жаданню заказчыка ў кватэры замест драўляных могуць

быць выкліканы да жыцця ў першую чаргу пакупніком жылля, які марыў атрымаць адпаведную якасць, і, ужо ў другую чаргу, самімі вытворцамі, якія вымушаны былі гэтага якасця забяспечыць. Заўважу, што танныя хрушчоўкі даўно адрынуты спажывацямі, хоць жыллёвая праблема так і застаецца невырашанай. Асабліва ў частцы фінансавання будаўніцтва з пазабюджэтных крыніц.

З таго дзесяцігадовага раскладу адзінаго рэальнага застаўся грашовы ўклад у новабудуючы будынак ўладальніка кватэры. Большасць прадпрыемстваў так і не пранікліся праблемамі будаўніцтва жылля супрацоўнікам. Банкі з-за адсутнасці заканадаўства аб іспатным будаўніцтве таксама вырашэнню праблемы не надта паспрыялі. У той жа час прайшло раслаенне насельніцтва па грашовому дабрабыту. На рынку нерухомасці ў сталіцы квадратны метр жылля сцягнуў да 1000 долараў і, як ні дзіўна, знаходзіць свайго пакупніка. Вызначаць мяжу сацыяльнай справядлівасці пры такім попыце на жыллё — вельмі складана. Але кіраўніцтва краіны ўзялося за гэту справу. Апошняя яго крок сведчаць аб імкненні скіраваць жыллёвае будаўніцтва перш за ўсё на карысць маламаёмасных слаёў. Крокі тут ажыццяўляюцца ў двух накірун-

ках: прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава мае каля дзевяноста шасці працэнтаў акцый, на рынку выступае як правяднік дзяржаўнай палітыкі ў будаўніцтве.

Прыняты рашэнні па навадзенню парадку ў вызначэнні цаны на жыллё, рыхтуецца закон аб іспатным будаўніцтве і іншыя дакументы па фінансаванню будаўніцтва. Тэарэтычна гэта добрыя праекты, хоць практыка жыллёвага будаўніцтва лічыць, што няблага было б пачуць і іх голас пры распрацоўцы гэтых дакументаў. Тым больш, што ААТ «Гроднажылбуд», у якім дзяржава

Палеткі відомога агракамбіната «Ждановічы» знаходзяцца ў некалькіх раёнах — Мінскім, Дзяржынскім і сталічных Фрунзенскім і Маскоўскім. Мегаліт актыўна будзеца і паступова пашырае свае межы, у тым ліку за кошт зямель «Ждановічаў».

Блізкасць Мінска — патэнцыйная кадравая праблема для любога прастылічнага прадпрыемства. У «Ждановічах» гэтае пытанне вырашаецца праз стварэнне прыватных умоў для работнікаў. На агракамбінате заахвочваюцца шэраг сацыяльных гарантый. Па-першае, тут стабільна павялічваюцца заробкі. За мінулы год сярэдні памер аплаты працы склаў каля 650 тысяч рублёў.

Паспяхова вырашаецца і жылёвая праблема работнікаў. Многія з тых, хто не меў свайго ўласнага «кута», атрымалі кватэры ў новым двэціпавярховым доме. Гаспадарка аказала фінансавую дапамогу — усім забудовчыкам была выдзелена беспрацэнтная пазыка. Яе памер залежаў ад стажу работніка.

Гэта, відаць, сапраўды так. Кароткае жыццё і кароткую, але плённую дзейнасць Казіміра Сваіка яцка размежаваць паміж яго дзейнасцю рэлігійнага, грамадскага дзеяча і дзеяча як літаратара, паэта, публіцыста, драматурга.

А перавагі ў гэтым дачыненні даюць трыццаць шэсць гадоў. Нарадзіўся ў вёсцы Барані былога Свянцянскага павета. Скончыў Віленскую каталіцкую духоўную семінарыю. Пачаў пастырскую службу ў парафіі Камай, што на цяперашняй Пастаўшчыне.

Ды і пастырская служба Канстанціна Стаповіча, які яшчэ не стаў Казімірам Сваікам, складалася не зусім так, як патрабавалі стасункі таго часу. Ён разгарнуў актыўную рэлігійна-нацыянальную дзейнасць, праводзіў беларускамоўныя набажэнствы і казанні, арганізаваў 7 беларускіх школ і беларускіх настаўніцкіх курсі, касцёльны хор, культурна-асветніцкую суполку «Хаўрус сваікоў», драматычны гурток.

Меліся з-за гэтага непараўменні з тагачаснымі польскімі дзяржаўнымі ўладамі ў Заходняй Беларусі ды і з уладамі касцёльнымі. Памёр Казімір Сваік ад сухоты ў 1926 годзе. Пахаваны ў Вільні на могілках Росы.

Сёння не так і шмат вядома пра яго асабістае жыццё. У адзіным яго прыжыццёвым зборніку «Мая рліца», які выйшаў у Вільні ў 1924 годзе, ёсць радкі, якія нешта прыадкрываюць і з асабістага жыцця паэта, які нёс службу святара.

Не чаруй мяне ты зорам, Не чаруй красой, Не чаруй сваім ты горам, Не чаруй сьлязай... Не чаруй дзвячом станам, Не чаруй ердзямі... Каб ня быў я пакаранным Богам і людзьмі.

Заўсёдна неўладкаванасць сапраўднага паэта паміж яго пакліканнем да творчасці, а тут яшчэ і да служэння па-

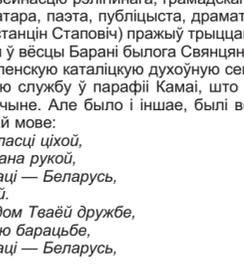
Галоўны эканаміст Ала ЛІТВІНАВА.

лаграмаў агародніны. Дарэчы, гэта лепшы паказчык у Беларусі. У сваёй справе агракамбінат з'яўляецца сапраўдным «заканадаўчым моды». Шмат напрацовак, якімі карыстаюцца адпаведныя прадпрыемствы, упершыню атрымалі «пушчэўку ў жыццё» менавіта на гэтым сельгаспрадпрыемстве.

На працягу мінулага года была пабудавана новая цяпляца. Яе агульны кошт складае 48 мільярд рублёў. Гэта, напэўна, адзін з самых буйных праектаў не толькі ў раёне, але і ва ўсёй Мінскай вобласці. Такія ўкладанні пралічаны, паколькі вырошчванне агародніны тут адбываецца па прыняцых новах тэхналогіях. Як мяркуюць, агульны гадавы аб'ём вытворчасці агародніны значна ўзрастае. У новай цяпліцы ўстаноўлена сучаснае энергазберагальнае абсталяванне, якое дазваляе рэальна зменшыць траты, а значыць, павялічыць эканамічнасць паказчыкаў.

Многія накруткі дзейнасці агракамбіната «Ждановічы» ўвогуле ўнікальныя. У 2001 годзе тут створана ўласная лабараторыя па развядзенню чмялёў. «Крылатая пагагоўка» не толькі вырошчваюць для ўласных патрэб, але і прадаюць іншым аиччыным цяплічным прадпрыемствам. Дарэчы, развядзенне чмялёў аказалася карыснай і надзвычай выгаднай справай — лабараторыя дазваляе агракамбінату штогод эканоміць да 25 тысяч долараў.

Аператар Сяргей ЦАГЕЛЬНІК сочыць за станам клімату ў цяпляцах.

А перавагі ў гэтым дачыненні даюць трыццаць шэсць гадоў. Нарадзіўся ў вёсцы Барані былога Свянцянскага павета. Скончыў Віленскую каталіцкую духоўную семінарыю. Пачаў пастырскую службу ў парафіі Камай, што на цяперашняй Пастаўшчыне.

Не чаруй мяне ты зорам, Не чаруй красой, Не чаруй сваім ты горам, Не чаруй сьлязай... Не чаруй дзвячом станам, Не чаруй ердзямі... Каб ня быў я пакаранным Богам і людзьмі.

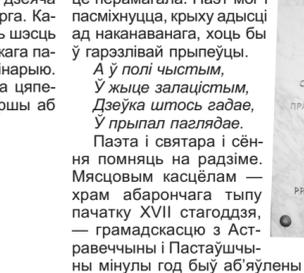
Заўсёдна неўладкаванасць сапраўднага паэта паміж яго пакліканнем да творчасці, а тут яшчэ і да служэння па-

ракамбінат «Ждановічы» — прызнаны лідар па вытворчасці агародніны ў цяпляцах. Ёсць попыт — ёсць і прапанова: летась было сабрана і рэалізавана больш чым 7,5 тысячы тон вітаміннай прадукцыі. Вырошчванне агародніны і таматаў адбываецца па сучаснай галандскай тэхналогіі, якая забяспечвае абаласнаванне «харчаварнае» раслін і высокую якасць агародніны. «На паліцах крамаў першыя агуркі новага ўраджага з'яўляцца дзесьці ў пачатку сакавіка, а таматы — крыху пазней», — паведамілі на агракамбінате. Так што ўжо да жанога свята можна будзе пакаштаваць свежай аиччынай агародніны.

Дзяліцца гаспадарка і «Ждановічах» — адна з самых ўдалых у Беларусі. На працягу апошніх дзесяці гадоў тут пастаянна праводзіцца мадэрнізацыя. У цяпляцах з кожнага квадратнага метра збіраюць больш чым на 50 кі-

лаграмі агародніны. Дарэчы, гэта лепшы паказчык у Беларусі. У сваёй справе агракамбінат з'яўляецца сапраўдным «заканадаўчым моды». Шмат напрацовак, якімі карыстаюцца адпаведныя прадпрыемствы, упершыню атрымалі «пушчэўку ў жыццё» менавіта на гэтым сельгаспрадпрыемстве.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

калеяў рэдакцыі газеты «Звязда» выказвае глыбокі спачуванні Старшыні Камітэта дзяржаўнага кантролю Рэспублікі Беларусь Язюну Кузьмічу Ломацоў у сувязі з напаткаўшым яго цяжкім горам — смерцю МАЦІ.

Напрыканцы свайго візіту ў Рэспубліку Беларусь, учырае пяцінаці, старшыня Парламенцкай Асамблеі Савета Еўропы Рэне ван дэр Ліндэн наведаў Мінскае епархіяльнае ўпраўленне Беларускай праваслаўнай царквы і Курью Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі Рыма-каталіцкага касцёла ў Беларусі.

— Сустрэча з кіраўніком Праваслаўнай Царквы і Касцёла ў Беларусі была адной з умоў майго візіту сюды, — кажа ван дэр Ліндэн. — Бо я надаю вялікую ўвагу міжканфесійнаму і міжкультурнаму дыялогу. На маю думку, рэлігія грае вялікую ролю ў руху наперад у грамадстве такіх каштоўнасцяў, якія імкненне да цярпымасці, прадзеіненне прыхітам і канфліктаў. Таму ў рамках Асамблеі адбываецца шмат канферэнцый, мэта якіх падтрымаць міжканфесійны дыялог.

Рэне ван дэр Ліндэн паведаміў, што ПАСЕ накіравала запрашэнні кіраўнікам вядучых канфесій свету, у тым ліку і мусульманам, выступіць перад прадстаўніцтвамі еўрапейскага парламента. Старшыня ПАСЕ выказаў надзею, што ў чэрвені-ліпені Асамблея наведзе Патрыярха Маскоўскага Алексія, а восенню — Папа Рымскі Бенедыкт XVI.

«Парламенцкая Асамблея з'яўляецца цудоўнай пляцоўкай для абмену меркаваннямі, — падкрэсліў спадар ван дэр Ліндэн, — яна прадстаўляе 46 краін, хутка будзе прынята яшчэ адна — Чарнагорыя. 600 яе членаў прадстаўляюць нацыянальныя парламентаў Еўропы. Таму ў палітычным сэнсе — гэта ўнікальны магчымасць міжканфесійнага і міжкультурнага дыялогу. І такі дыялог з'яўляецца прыярытэтам у рабоце ПАСЕ».

— Мы ставімся да дзеінасці Савета Еўропы з вялікай сімпатіяй, — запэўніў старшыню ПАСЕ мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Філарэт. — Царква гатовая прыняць больш актыўны ўдзел у Савеце Еўропы і, магчыма, надыйшоў час змяніць адносіны да Царквы і Касцёла, іх місіі і значэння ў грамадскім дыялогу ў сучасным свеце. Мы сцярдэжам, што супрацоўніцтва Савета Еўропы з Царквы і Касцёлаў будзе карысным для кансалідацыі ўсіх прагрэсіўных сіл, якія клопаюцца пра будучае Еўропы як нашага агульнага дома.

Адпэты адміністратар Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі Біскуп Антоні Дзем'янка на сустрэчы са старшынёй ПАСЕ заўважыў, што Беларусь — унікальны прыклад добрага суіснавання розных канфесій і рэлігій. У гэтым сэнсе вопыт нашай краіны таксама можа быць цікавым і карысным для еўрапейскай супольнасці.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

ЁН БЫЎ ПАЭТАМ МІЖ СВЯТАРОЎ І СВЯТАРОМ МІЖ ПАЭТАЎ

Гэта, відаць, сапраўды так. Кароткае жыццё і кароткую, але плённую дзейнасць Казіміра Сваіка яцка размежаваць паміж яго дзейнасцю рэлігійнага, грамадскага дзеяча і дзеяча як літаратара, паэта, публіцыста, драматурга.

А перавагі ў гэтым дачыненні даюць трыццаць шэсць гадоў. Нарадзіўся ў вёсцы Барані былога Свянцянскага павета. Скончыў Віленскую каталіцкую духоўную семінарыю. Пачаў пастырскую службу ў парафіі Камай, што на цяперашняй Пастаўшчыне.

Не чаруй мяне ты зорам, Не чаруй красой, Не чаруй сваім ты горам, Не чаруй сьлязай... Не чаруй дзвячом станам, Не чаруй ердзямі... Каб ня быў я пакаранным Богам і людзьмі.

Заўсёдна неўладкаванасць сапраўднага паэта паміж яго пакліканнем да творчасці, а тут яшчэ і да служэння па-

ПРЫЗЫ ЗА ПАДПІСКУ

У гарыканаме сталіцы адбылася нарада па выніках ведамаснай падпіскі на перыядычны выданні сродку масавай інфармацыі на 1 паўгоддзе 2007 года. У ёй узялі ўдзел намеснік Мінігарыканамы Мікалай Ціцянюк, начальнік упраўлення ідэалагічнай работы Геннадзь Курбека, намеснік раённых адміністрацый Мінска, прадстаўнікі рэдакцый рэспубліканскіх і гарадскіх выданняў, кіраўнік вытворчасці УП «Мінская пошта» Жанна Шыбека.

Прыёмам адзначыць, што тыраж старэйшага ў рэспубліцы выдання газеты «Звязда» павялічыўся ў сталіцы па ведамаснай падпісцы на 152 працэнты.

З гэтай нагоды прызы — тэлевізары «Віцязь» — ад нашай газеты атрымалі намеснікі адміністрацый Першамайскага раёна горада Мінска Вера БОГДАН (на здымку) і Кастрычніцкага раёна сталіцы Іван Чыклёўскі за лепшыя паказчыкі ведамаснай падпіскі на газету «Звязда».

Як паведамляюць інфармагенцыты са спецыяльнай на Інстытут глабальнага клімату і экалогіі Расіадрэмета, «з-за забруджвання атмасферы аэразольнымі з кожным годам да Зямлі паступае ўсё менш сонечнай радыяцыі, г.зн. ідзе працэс зацімнення». Гэтая з'ява была выя-

яўлена яшчэ ў сярэдзіне мінулага стагоддзя ізраільскімі вучонымі. Яны ўстанавілі, што ва ўсім свеце з цягам часу паніжаецца ўзровень сонечнай радыяцыі. Працэс зацімнення сандзейнае глабальнае пахаладанне.

Кар. БЕЛТА.

КАНФЕРЭНЦ-ЗАЛА НЕСПРЫЯЛЬНЫ КЛІМАТ ДЛЯ КІЛЕРАЎ

Летась у Мінску зарэгістравана 90 забойстваў, што на 17 менш, чым у 2005 годзе. Напэўна нішто так не натхняе злачыню на новыя крымінальныя «подзвігі», як беспакарнасць за ранейшай парушэння закона. У гэтым сэнсе Беларускае сталіца для забойцаў — вельмі неспрыяльнае месца.

Увогуле, як паведаміў учора падчас сустрэчы з журналістамі пракурор Мінска Мікалай КУЛІК, наша сталіца — адзін з самых спакійных гарадоў, хоць агульная колькасць злачыстваў летась вырасла на 2,5 працента. Аднак гэта не сведчыць аб істотным пагаршэнні крымінагеннай сітуацыі. З 40 тысяч зарэгістраваных злачыстваў — 23 тысячы парушэнняў закона складалі крадзяжы. Менавіта рост гэтых злачыстваў апошнім часам назираецца ў Мінску. А вось колькасць разбой, згвалтаванню і забойстваў змяншаецца. Калі ў 2005 годзе было зарэгістравана 117 забойстваў, то летась — 90. Кіраўнік

Аўтаагараскоп ГАЛЮНЫ БОЛЬ

На гэтым тыдні, які і на мінулы, неспакухмяны і неасцярожныя пешаходы зноў будучы галоўным галаўным болем вадзіцеляў. Любое невыкананне пешымі ўдзельнікамі дарожнага руху існуючых правілаў можа прывесці да цяжкіх наступстваў.

24 студзеня трэба праявіць цярпымасць да пераходу, які ўзнікне на шляху. Імкненне скараціць час пазездкі можа дорага абысціся. Пешаходам варта павысіць увагу пры пераходзе перакрываючымся.

25 студзеня чакаецца даволі спакійны дзень на дарогах. Небяспечныя сітуацыі для сябе і іншых удзельнікаў руху могуць стварыць зноў павялічаныя пераходнасці трапіць у ДТЗ для вадзіцеляў, якія маюць праблемы са здароўем.

26 студзеня асцярагайцеся п'яных вадзіцеляў і пешаходаў. У другой палове дня ўзрастае небяспечнасць сутыкнення з нерухомай пераходам. Таксама прычынай аварыі можа стаць перавышэнне хуткасці і чарговасці праезду перакрываючымся.

27 студзеня вельмі высокая верагоднасць ДТЗ з удзелам некалькіх аўтамабіляў за межамі населеных пунктаў. Таму вадзіцелям варта праявіць у такіх месцах асаблівую ўвагу і прыняць дадатковыя меры бяспекі.

28 студзеня вельмі неспрыяльны дзень для вадзіцеляў і пешаходаў. Ва ўмовах драннай бачнасці і пры ігнараванні светавых сігналаў

КАЛЕКТЫЎ РЭДАКЦЫІ ГАЗЕТЫ «ЗВЯЗДА» ВЫКАЗВАЕ ГЛЫБОКІ СПАЧУВАННІ СТАРШЫНІ КАМІТЭТА ДЭЯРЖАЎНАГА КАНТРОЛЮ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ ЯЗЮНУ КУЗЬМІЧУ ЛОМАЦОЎ У СУВЯЗІ З НАПАТКАЎШЫМ ЯГО ЦЯЖКІМ ГОРАМ — СМЕРЦЮ МАЦІ.

Напрыканцы свайго візіту ў Рэспубліку Беларусь, учырае пяцінаці, старшыня Парламенцкай Асамблеі Савета Еўропы Рэне ван дэр Ліндэн наведаў Мінскае епархіяльнае ўпраўленне Беларускай праваслаўнай царквы і Курью Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі Рыма-каталіцкага касцёла ў Беларусі.

— Сустрэча з кіраўніком Праваслаўнай Царквы і Касцёла ў Беларусі была адной з умоў майго візіту сюды, — кажа ван дэр Ліндэн. — Бо я надаю вялікую ўвагу міжканфесійнаму і міжкультурнаму дыялогу. На маю думку, рэлігія грае вялікую ролю ў руху наперад у грамадстве такіх каштоўнасцяў, якія імкненне да цярпымасці, прадзеіненне прыхітам і канфліктаў. Таму ў рамках Асамблеі адбываецца шмат канферэнцый, мэта якіх падтрымаць міжканфесійны дыялог.

Рэне ван дэр Ліндэн паведаміў, што ПАСЕ накіравала запрашэнні кіраўнікам вядучых канфесій свету, у тым ліку і мусульманам, выступіць перад прадстаўніцтвамі еўрапейскага парламента. Старшыня ПАСЕ выказаў надзею, што ў чэрвені-ліпені Асамблея наведзе Патрыярха Маскоўскага Алексія, а восенню — Папа Рымскі Бенедыкт XVI.

«Парламенцкая Асамблея з'яўляецца цудоўнай пляцоўкай для абмену меркаваннямі, — падкрэсліў спадар ван дэр Ліндэн, — яна прадстаўляе 46 краін, хутка будзе прынята яшчэ адна — Чарнагорыя. 600 яе членаў прадстаўляюць нацыянальныя парламентаў Еўропы. Таму ў палітычным сэнсе — гэта ўнікальны магчымасць міжканфесійнага і міжкультурнага дыялогу. І такі дыялог з'яўляецца прыярытэтам у рабоце ПАСЕ».

— Мы ставімся да дзеінасці Савета Еўропы з вялікай сімпатіяй, — запэўніў старшыню ПАСЕ мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Філарэт. — Царква гатовая прыняць больш актыўны ўдзел у Савеце Еўропы і, магчыма, надыйшоў час змяніць адносіны да Царквы і Касцёла, іх місіі і значэння ў грамадскім дыялогу ў сучасным свеце. Мы сцярдэжам, што супрацоўніцтва Савета Еўропы з Царквы і Касцёлаў будзе карысным для кансалідацыі ўсіх прагрэсіўных сіл, якія клопаюцца пра будучае Еўропы як нашага агульнага дома.

Адпэты адміністратар Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі Біскуп Антоні Дзем'янка на сустрэчы са старшынёй ПАСЕ заўважыў, што Беларусь — унікальны прыклад добрага суіснавання розных канфесій і рэлігій. У гэтым сэнсе вопыт нашай краіны таксама можа быць цікавым і карысным для еўрапейскай супольнасці.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

НОВАЯ СІСТЭМА АПЛАТЫ ПРАЕЗДУ ў ПАСАЖЫРСКІМ ТРАНСПАРЦЕ: ЭЛЕКТРОННАЯ КАРТКА і НІЯКІХ ТУРНІКЕТАЎ?

У канцы мінулага года «Звязда» паведамляла, што Міністэрства транспарту і камунікацый лічыць перспектывым выкарыстанне на пасажырскім транспарце гарадскіх рэгулярных маршрутаў інфармацыйных сістэм, што знойшч ўваабленне ў Маскве.

Гаворка вядзецца пра сістэму аплаты праезду ў гарадскім транспарце праз турнікеты. Яны ўстаноўліваюцца ў прыярдніх двэраў транспартных сродкаў (аўтобусаў, тралейбусаў, трэмаваў) і праз іх пасажыры ўваходзілі ў салон, а выходзілі праз заднія (або сярэднія) дзверы, якія турнікеты не мелі. Бартавое абсталяванне такой сістэмы дазваляе весці дакладныя прычыны збор інфармацыі аб пасажырапатоку і, галоўнае, павялічвае паўнату аплаты за праезд у гарадскім пасажырскім транспарце.

Але, акрамя гэтых плюсоў, у такой сістэме праезду былі і свае мінусы. Нават калі не браць у разлік культуру паводзінаў пасажыраў, іх уваход у салон транспартнага сродку і аплата праезду з выкарыстаннем пластыкавай карткі зніжае эксплуатацыйную хуткасць руху вагонаў і трэмаваў на 5 кіламетраў у гадзіну, што падаўжае час паездкі і, адпаведна, можа стаць прычынай зніжэння прыягальнасці камунікацыйнага пасажырскага транспарту ў вачах пасажыраў увогуле. А днём старшыня Саюза спажыўцоў Расійскай Федэрацыі, дэпутат Дзярждумы Пётр Шаліч увогуле выказаў меркаванне, што выкарыстанне турнікетаў у маскоўскіх трамваях небяспечнае для пасажыраў. Час пасады і высадкі пасажыраў павялічыўся ў тры-чатыры разы, многія вадзіцелі аўтамабіляў пачынаюць рух, не дачакаўшыся, пакуль апошнія не пакінуць праезную частку. Трэба адзначыць, што ў Маскве большасць трамвайных прыпынкаў не абсталяваны астраўкамі бяспекі. Пётр Шаліч са спасылкай на адзак «даішнік» расійскай сталіцы агучы колькасць аварыяў за 11 месяцаў мінулага года на трамвайных прыпын-

ках: 34 чалавекі пад коламі аўтамабіляў атрымалі цяжкія траўмы. Паводле меркавання многіх, гэта цана рызыкі ад непрадуманнага ўвядзення аўтаматызаванай сістэмы кантролю праезду ў гарадскіх трамваях. Саюз спажыўцоў лічыць, што нельга працягваць падвяргаць небяспечнае здароўе і жыццё масківоў, яго старшыня звярнуўся да кіраўніцтва «Масгартранса» з прапановай адмовіцца ад выкарыстання аўтаматызаванай сістэмы кантролю праезду ў трамваях, пакуль усе трамвайныя прыпынкі не будуць забяспечаныя беспасажыраў пры пасады і высадцы.

А што ж у нас? Ці будучы Беларусі ў перспектыве карыстацца новай сістэмай аплаты праезду? І калі так, як будучы ўлічвацца ўсе тыя складанасці, якія нароўні са станаўчым эфектам ад укаранення суправаджаюча аўтаматызаваную сістэму кантролю праезду? У Міністэрстве транспарту і камунікацый заклікаюць ставіцца да гэтага пытання стрымана. «Зараз прапрацоўваецца магчымасць укаранення пілотнага праекта па выкарыстанню такой інфармацыйнай сістэмы ў адным з невялікіх гарадоў краіны. Што гэта будзе за горад, якая дакладна сістэма плануецца да ўкаранення, калі пачнуцца работы, гаварыць

СТАРШЫНЯ ПАСЕ СУСТРЭЎСЯ З КІРАЎНІКАМІ ВЯДУЧЫХ РЭЛІГІЙНЫХ АБ'ЯДНАННЯЎ БЕЛАРУСІ

Напрыканцы свайго візіту ў Рэспубліку Беларусь, учырае пяцінаці, старшыня Парламенцкай Асамблеі Савета Еўропы Рэне ван дэр Ліндэн наведаў Мінскае епархіяльнае ўпраўленне Беларускай праваслаўнай царквы і Курью Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі Рыма-каталіцкага касцёла ў Беларусі.

— Сустрэча з кіраўніком Праваслаўнай Царквы і Касцёла ў Беларусі была адной з умоў майго візіту сюды, — кажа ван дэр Ліндэн. — Бо я надаю вялікую ўвагу міжканфесійнаму і міжкультурнаму дыялогу. На маю думку, рэлігія грае вялікую ролю ў руху наперад у грамадстве такіх каштоўнасцяў, якія імкненне да цярпымасці, прадзеіненне прыхітам і канфліктаў. Таму ў рамках Асамблеі адбываецца шмат канферэнцый, мэта якіх падтрымаць міжканфесійны дыялог.

Рэне ван дэр Ліндэн паведаміў, што ПАСЕ накіравала запрашэнні кіраўнікам вядучых канфесій свету, у тым ліку і мусульманам, выступіць перад прадстаўніцтвамі еўрапейскага парламента. Старшыня ПАСЕ выказаў надзею, што ў чэрвені-ліпені Асамблея наведзе Патрыярха Маскоўскага Алексія, а восенню — Папа Рымскі Бенедыкт XVI.

«Парламенцкая Асамблея з'яўляецца цудоўнай пляцоўкай для абмену меркаваннямі, — падкрэсліў спадар ван дэр Ліндэн, — яна прадстаўляе 46 краін, хутка будзе прынята яшчэ адна — Чарнагорыя. 600 яе членаў прадстаўляюць нацыянальныя парламентаў Еўропы. Таму ў палітычным сэнсе — гэта ўнікальны магчымасць міжканфесійнага і міжкультурнага дыялогу. І такі дыялог з'яўляецца прыярытэтам у рабоце ПАСЕ».

— Мы ставімся да дзеінасці Савета Еўропы з вялікай сімпатіяй, — запэўніў старшыню ПАСЕ мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Філарэт. — Царква гатовая прыняць больш актыўны ўдзел у Савеце Еўропы і, магчыма, надыйшоў час змяніць адносіны да Царквы і Касцёла, іх місіі і значэння ў грамадскім дыялогу ў сучасным свеце. Мы сцярдэжам, што супрацоўніцтва Савета Еўропы з Царквы і Касцёлаў будзе карысным для кансалідацыі ўсіх прагрэсіўных сіл, якія клопаюцца пра будучае Еўропы як нашага агульнага дома.

Адпэты адміністратар Мінска-Магілёўскай архідыяцэзіі Біскуп Антоні Дзем'янка на сустрэчы са старшынёй ПАСЕ заўважыў, што Беларусь — унікальны прыклад добрага суіснавання розных канфесій і рэлігій. У гэтым сэнсе вопыт нашай краіны таксама можа быць цікавым і карысным для еўрапейскай супольнасці.

Вольга МЯДЗВЕДЗЕВА.

КАНФЕРЭНЦ-ЗАЛА НЕСПРЫЯЛЬНЫ КЛІМАТ ДЛЯ КІЛЕРАЎ

Летась у Мінску зарэгістравана 90 забойстваў, што на 17 менш, чым у 2005 годзе. Напэўна нішто так не натхняе злачыню на новыя крымінальныя «подзвігі», як беспакарнасць за ранейшай парушэння закона. У гэтым сэнсе Беларускае сталіца для забойцаў — вельмі неспрыяльнае месца.

Увогуле, як паведаміў учора падчас сустрэчы з журналістамі пракурор Мінска Мікалай КУЛІК, наша сталіца — адзін з самых спакійных гарадоў, хоць агульная колькасць злачыстваў летась вырасла на 2,5 працента. Аднак гэта не сведчыць аб істотным пагаршэнні крымінагеннай сітуацыі. З 40 тысяч зарэгістраваных злачыстваў — 23 тысячы парушэнняў закона складалі крадзяжы. Менавіта рост гэтых злачыстваў апошнім часам назираецца ў Мінску. А вось колькасць разбой, згвалтаванню і забойстваў змяншаецца. Калі ў 2005 годзе было зарэгістравана 117 забойстваў, то летась — 90. Кіраўнік

Полны перапіс рэалізуемай тэхнікі/імушчавы публікуецца ў газетзе «Звязда», «Вечерні Мінск». Прай-ліст (поўны перапіс) можна поспатрыць ў Інтэрнете па адрэсу: www.belspeckontrakt.com (справы па тэлефоне ў адзеле рэалізацыі: (017) 224-20-01, 278-06-97.

аўтаагараскоп ГАЛЮНЫ БОЛЬ аматар Аўтабяспека ЗЛАДЗЕІ ЗВАВІЛІ АВАРОТЫ Летась у Беларусі здобычы угоншчыкаў і зладзеяў сталі 2726 аўтамабіляў. У МУС

Кулямёты і мінамёты «Графа Берга»

Знаходка ў раёне фартыфікацыйнага збудавання Брэсцкай крэпасці «Граф Берг» дазволіла прыдзіць яшчэ адну невядому старонку гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. Форт з такой гучнай назвай цяпер знаходзіцца фактычна на тэрыторыі вялікага прадпрыемства — мясакамбіната.

У час праекта кабелю на двары разам з зямлёй адкапалі нямецкі кулямёт, два мінамёты, мінамётныя пліты, скрыні для гранат, фрагменты іншай зброі, якія за 60 гадоў у зямлі значна паржавелі і пакарабіліся. Магчыма, рабочыя не палічылі б металічныя рэзкі вартмы ўвагі і выкінулі б іх на залуку, але знаходку выратаваў начальнік аховы Брэсцкага мясакамбіната Сяргей Чыркова.

Зброя атрымалася супрацоўнікам мемарыяльнага комплексу «Брэсцкая крэпасць» і адзначылі вялікую каштоўнасць знаходкі для вывучэння гісторыі. Спецыялісты ўказалі на тое, што зброя ў гэтых месцах падраздаваецца з'явілася часцей вермахта. Кулямёты, мінамёты ляжалі ў адным месцы стваламі на ўсход і складалі, хутчэй за ўсё, агнявую пазіцыю, якую знішчылі нашы вайскоўцы пры наступленні. Паводле слоў спецыялістаў, такіх буйных знаходак зброі ў Брэсце не было з 70-х гадоў. Навуковыя супрацоўнікі атрымалі ўсконае пацвярджэнне меркавання аб тым, што форт выкарыстоўваўся немцамі ў час наступлення савецкіх вайскоўцаў у 1944 годзе. Ва ўсім выпадку, ёсць нагода для далейшых навуковых пошукаў і даследаванняў.

А зброя пасля неабходнай у такіх выпадках экспертызы, хутчэй за ўсё, папоўніць фонды музея абароны Брэсцкай крэпасці.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Ці зачаруе Дзіма Калдун «Еўрабачанне-2007»?

НОВЕНЬКАЕ І ЯСКРАВАЕ

Найменшую перапрацоўку перапрацаваў нумар Дзіяны Гурцук — уласна песня «How Long» увогуле была прызнана журой бездаркорнай, спецыялісты паралі толькі змянілі сцэнічную пастаноўку. Выразліва гэта ў тым, што танцоры Дзіяны канчаткова ператварыліся ў анёлаў, прычым іх за спінамі крылы, і, відаць, натхніўшыся вобразам Калдуна ў паўфінале, расфарбаваліся а-ля «ндзеец на плячы вайны». Зрэшты, ні шыкоўны вакал Дзіяны, ні ўражанне ад песні ад перастановаў складовых не пацярпелі.

«The Project», які і абяцалі, зрабіў сваю пародыю на шоу-бізнэс «S.U.P.E.R. S.T.A.R.» — не толькі дзюмоўнай, але і культурна-інтэлектуальнай — да саля скрыпі і балалайка дадуць этнічны фрагмент. Менавіта пад гэту музыку адзін з салістаў, Жэня Чалышаў, нечакана... узляцеў. Але нават на сяміметровы вышыні артыст ухтраўся нешта спяваць і заводзіць публіку. Гэтым ходам, дарэчы, «The Project» заблі адрэаў двух зайцоў: дадалі ў выступленне яшчэ адну «фішку» і сарвалі гучныя апладысменты, а таксама пазабавілі Дзіму Калдуна магчымым выкарыстаннем падобна «каперфільдаўска» фокус.

Зрэшты, Дзімтрый не скажае каб разгубіўся. У пліс маладога спевака безумоўна залічваюцца тое, што ён умее выніцца на памылках і прыслухавацца да меркаванняў спецыялістаў. Гэтыя «Work Your Magic» была насычаная спецыяльнымі — феерверк, вогненныя ўсплёшчы, знакі задзякна, нейкія танцоўшчы пачвары на заднім плане — хіба што не палёт на мятле. Карэцкі, пачынаючы чараўніцкія клікаў пад свае сцягі розныя стыхіі, і яны, падобна, адгукваліся. Праўда, іх усё адно залучылі прыліжнікі сваім дружным клічам «Кал-дун, Кал-дун!».

Незразумела, чаму ў аб'яўчэнні была зроблена паўза — іншы Дзімтрый сярод канкурсантаў усё адно не было. Магчыма, публіцы проста далі час, каб набраць паветра ў лёгкія і... Ад такога крыку сярэбрысты дажджынік, які сыпаўся на гледзючы падчас шоу, здаецца, сарвалася ў зваротным кірунку — увярх. А Дзіма практычна без паўзы пасля аб'яўчэння вынікнуў выкананам на «біс» сваю пераможную песню — і частка публікі нават вярнула на танцпляцоўку, каб паглядзець гэтаму таленавітаму і мэтанакаванаму хлопцу — новаму паслу ў Еўропе ад Беларусі.

...Напоўна, калі звяртаць увагу на выпадковасці і бачыць у іх знакі звыш, вынік фінальнага канцэрта «Дарога на Еўрабачанне» быў прадказальны. Па выніках жараб'ёўкі Дзіму дастаўся апошні, трэці нумар выступлення (а яшчэ Шцірліц заўважыў, што запамінаюцца апошнія словы). Аўтары ягонай песні «Work Your Magic» Філіп Кіркораў і Карэн Кавалеран сядзелі ў ложы акуртан на супраць сядзі і адзіныя з ганаровых гэсцей былі прадстаўлены публіцы. Нарэшце, нават урывак з рэкламы «Ты проста чараўнік!» мільсць чым чым прагнуў адначасова з пытаннем выдучага «Дык хто сёння гледзіць?». Зрэшты, разважаю на гэты конт можна многа, беручы да ўвагі і талант, і сувязі, і яшчэ нейкіх патаемных меркаванняў. Лепш да слова асобам, боўле аўтарытэтным у шоу-бізнэсе ўвогуле ў адборы на «Еўрабачанне» ў прыватнасці...

Філіп Кіркораў, аўтар музыкі: «Я пісаў гэту музыку ад усё душы. І я шчаслівы, што яе выконвае дастойны выканаўца, і што гэты дастойны выканаўца — з Беларусі».

Карэн Кавалеран, аўтар слоў песні Дзімтрыя Калдуна, Дзіяны Гурцук, Дзіма Білана: «З першых акуртан было адначасна зразумела, што Дзіма бліскуча выконвае гэту песню. Вішню!».

Аляксандр Ціхановіч, кіраўнік праекта «ЕўраФэсту»: «Ці супала маё асабістае меркаванне з рашэннем журы? Пасля таго, як Дзіма памянны конкурсуючы — безумоўна. Я быў вельмі неспадзявана, пакуль не пачуў заменную песню. Усе былі вартыя, канкурсанты былі вельмі моцныя, але па трох крытэрыях — песня, выкананне і знешні выгляд — Дзімтрый Калдун знаходзіўся крыху вышэй за іншых. Гэта цалкам фармат «Еўрабачання», а я быў яго прадставіць, залежыць ад нас. І калі кажуць, што нумар пачынае да Дзіма Білана — гэта не горшае параўнанне».

— Дзіма, які ты сам зараз сябе адчуваеш? — сустрэлі мы спевака

НА «ЕЎРАБАЧАННІ-2007» БЕЛАРУСЬ ПРАДСТАВІЦА МАГІЮ І ДУХАЎ

Прафесійнае журы дало «ззялёнае святло» Дзімтрыю Калдуну

Нам так доўга гаварылі, быццам беларусы не паказваюць у сваіх выступленнях шоу, што сёння ўсе тры прэтэндэнты на пецёўку ў Хельсінкі расстараліся па поўнай праграме. Нават тры гледзючы, якія прыйшлі ў сталічны Палац спорту выключна дзеля прыездных «зорак» — шведкі Каролы, латышкі Мары Н і гурта «Космас» і, нарэшце, леташняга «пераможцы сярод людзей» Дзіма Білана — не пашкадавалі, што цяперліва адс-

дзелі апошні канцэрт «ЕўраФэсту». На «разагрэве» ў старэйшых калег па сцэне выступілі юныя зорачкі, якія са свайго боку маглі б павучыць дарослых, як штурмаваць «Еўрабачанне» — сёлетні ўладальнік другога месца Андрэй Кунеў і леташняя трыумфатарка Ксенія Сітнік. Потым, паводле сцэнарыя, пляцоўку аддалі сябрам-сапернікам, якія па чарзе і прадставілі свае заяўкі на перамогу.

— Добра адчуваю. Песня выдатная, і я вельмі рады, што ўсё атрымалася менавіта та — я спяваў яе на адным дыханні. Падабралася цудоўная каманда, якой я вельмі ўдзячны: а Філіп Кіркораў і Карэн Кавалеран — гэта ўвогуле грывучая сумесь. Хоць мы і рабілі усё ў спешцы, і многае маглі не атрымацца, але, я лічу, справіліся. Нават нягледзячы на тое, што былі пэўныя цяжкасці ў пачатку — вось, гурт «The Project» можа паверыць, нечакана адключыліся маніторы (Юген Чалышаў сапраўды пагадзіўся, што тэхнічныя праблемы дадалі выкананню адрэаліну і адказнасці на сцэне. — Аўт.). Шо атрымалася, вы ўсе пачулі і ацанілі сёння. Дзякуй.

— Ну, ты скажы прама — узялі, адключылі запамінаючы маніторы. Але чук усё адно выйшаў, злявуў кураж і праспяваў. Бо ў яго школа выдатная, — дадаў Кіркораў.

Дарэчы, які расказаў Філіп, выступленне Дзіма Калдуна — першае прадстаўленне публіцы Кіркорава ў якасці кампазітара. У сэнсе, пісаў ён даўно, але напярэдадні свайго 40-годдзя вырашыў раскрываць і паглядзець, як на гэта адраагуецца. Рэакцыя беларускай публікі, прызнаўся, парадвае. Але гэта толькі першы крок — мала стаць запатрабаваным у сваёй краіне. Так што наперадзе ў каманды Калдуна (так, у яго паўху набіраецца творчая каманда) — прама-тур па краінах Еўропы, прапаганда нумара, каб класіфікацыя конкурэнтна іншым моцным выканаўцам і ўвогуле вялікай праца. «Ніко не кажа, што мы пацудзім і пераможам, трыба зраць многа рыватавання, — разважаў Кіркораў. — Мы будзем старацца, запрацім спонсараў да супрацоўшчыцы, улічым памылкі мінулых гадоў. Але многае залежыць і ад вас. Калі вы будзеце настройвацца на прайгрыш, канешне, нікога не атрымаецца. А калі падорыце пазітыўную энергетыку, падумаете і пажадаеце Дзіму перамогі — вось убачыце, якім будзе вынік. Наша ж задача — пакарыць Еўропу. Не перамагчы, а

Сёння

Сонца

Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск — 8.09	16.34	8.25
Віцебск — 8.05	16.18	8.13
Магілёў — 8.00	16.24	8.24
Гомель — 7.50	16.27	8.37
Гродна — 8.23	16.50	8.27
Брэст — 8.18	16.57	8.39

Месяц
Першая квадра 26 студзеня.
Месяц у сузор'і Авена.

Імяніны
Пр. Мікалая, Міхаіла, Уладзіміра, К. Мілены, Феліцы, Рафала, Роберта, Фелікса, Францішка.

Надвор'е на заўтра

Абазначэнні: пахмурна, невялікі снег, °C уначы, °C удзень

Віцебск	-9...-7	-8...-6
Гродна	-6...-4	-5...-3
Мінск	-8...-6	-7...-5
Магілёў	-9...-7	-8...-6
Гомель	-1...+1	-1...+1
Брэст	-5...-3	-4...-2

Няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў

...у суседзях

ВАРШАВА	-4...-2 °C	МАСКВА	-10...-8 °C
ВІЛЬНЮС	-6...-4 °C	РЫГА	-4...-2 °C
КІЕЎ	+5...+7 °C	С-ПЕЦЬЯРБУРГ	-8...-6 °C

24 студзеня

Дзве даты

Чытата дня:

1317 год — 690 гадоў таму заснавана Літоўская правааслаўная мітраполія ў Навагрудку.

1924 год — у Шамані (Францыя) пачаліся першыя зімовыя Алімпійскія гульні. МАК не прызнаваў іх да 1925 года, таму афіцыйна яны называліся Зімовым спартыўным тыднем.

«Прырода, якая дала нам трывалы адін орган для маўлення, дала два органы для слыху, каб мы ведалі, што трэба больш слухаць, чым гаварыць». Арабская прымаўка.

УСМІХНІМСЯ!

2007 год, студзень. Прачынаецца мужык раніцай, глядзіць у акно, а там снег ідзе.

— Снег у студзені? Мабыць, да дажджу...

Паўзе аліпнік на скалу. Раптам бачыць — на вяршыні, зачэплены адной рукою за камень, у лозе лотаса вісіць ёг і чытае кнігу. Аліпнік адразу ад такога відзішча і пятаецца.

— А праўду кажуць, што вы, ёгі, усё можаце? Ёг адрывае руку ад каменя, перагортаючы старонку: — Брэшце!

Альфрэд Нобель лічыцца першым вынаходнікам дынаміту па той прычыне, што папярэднік не атрымаўся апанэчна.

Кінуў піць сам — кінь другому!

Вішнем з днём нараджэння **Насечку Віталёўню СУПРУНОВІЧ** з г. Пружаны. Хай жыццёвы твой шлях ярчай зоркі гарыць, Хай квітне, як майскія ружы. А на сэрца тваё не лажыцца хай сум, і веек не чапляюцца слёзы.

Бабулі Ганна і Ліда, в. Зарэчча.

Ягона Дзіма СЛОВА

Ветраным студзеньскім ранкам Дождж сустрэае Паэта, — У ваши часы, дзядзька Янка, Паўна, не бачылі гэта. У дваццаць першым стагоддзі Студзень шлюжо не застудзіць, Слова учэсця ў народзе «Цэнзары» крывізіць не будучы — Усё будзе лелей, па-новому — Бачыце, сцюжа сканала (тых, хто не ведае сорама, кажуць, не будзе таксама!), Толькі шкада, што не снежыць ў новым, шчаслівым стагоддзі — Вам, дзядзька Янка, належыць Звыкнуцца з гэтым, і годзе... ..слоу ў адказ не гаворыць — Помніку гэта не к спеху: Крочыць пазтава постаць ў пошука светлага снегу.

ЗВЫЧАЙНЫ ЦУД

Пяць хвілін да канца шоу. Старшыня журы, прафесар Міхал Фінберг, бярэ слова ў прамым уключэнні са студыі:

— Мы сардэчна вішнем усіх пераможцаў, і называе чалавека, які паедзе на «Еўрабачанне». Дзімтрый... Калдун!

Незразумела, чаму ў аб'яўчэнні была зроблена паўза — іншы Дзімтрый сярод канкурсантаў усё адно не было. Магчыма, публіцы проста далі час, каб набраць паветра ў лёгкія і... Ад такога крыку сярэбрысты дажджынік, які сыпаўся на гледзючы падчас шоу, здаецца, сарвалася ў зваротным кірунку — увярх. А Дзіма практычна без паўзы пасля аб'яўчэння вынікнуў выкананам на «біс» сваю пераможную песню — і частка публікі нават вярнула на танцпляцоўку, каб паглядзець гэтаму таленавітаму і мэтанакаванаму хлопцу — новаму паслу ў Еўропе ад Беларусі.

Жэня ЧАЛЫШАЎ навучыўся лятаць, але, на жаль, «праляцеў».

Палац спорту: яблык не ўпадзе.

КРЫМІНАЛ, ЗДАРЭННІ

ТАЕЖНЫ РАМАН» 3... ДЫЭТЫЛФАТАТАМ

Вялікая колькасць фальсіфікаванага алкагольнага напою «Таежны роман» канфіскавана праваахоўнікамі ў Вілейскім раёне: сярод інгрэдыентаў гэтага «віна» ўтрымліваўся дыэтылфаталат.

Між іншым, дыэтылфаталат — гэта атрута, якая адносіцца да другога класа небяспекі. Менавіта ён робіць сурогатную прадукцыю негроднай для спажывання. Дыэтылфаталат паражэа цэнтральную нервовую сістэму, дыхальныя шляхі, печань і ныркі, пранікае праз скуру і выклікае алергію. Паводле даных аддзела інфармацыі і грамадскіх сувязяў УУС Мінскаўканкама, згаданае віно вырабляў у вінным цэху ў вёсцы Любана старшыня аднаго з сельскагаспадарчых вытворчых кааператываў. Усё праваахоўнікамі было канфіскавана 32 853,5 літра гэтага фальсіфіката на суму амаль 38 мільянаў рублёў. А ў самой Вілейцы супрацоўнікі вывелі з абароту 1014 бутэлек падробленага віна «Слапанне» больш як 2 мільёны 250 тысяч рублёў, якое тут з'явілася з лёгкай рукі выконваючай абавязкі дырэктара аднаго з прадпрыемстваў. У адносінах да гэтых асоб супрацоўнікамі аддзела па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі РАУС складзены адміністрацыйныя пратаколы.

Ігар ГРЫШЫН.

АДВАЖНЫ МІНЧАНІН ПРАДУХІЛІЎ АБРАБАВАННЕ Ў СТАЛІЧНАЙ АПТЭЦЫ

Рэдкі выпадак у практыцы медыцыны адбыўся ў адной са сталічных аптэк. 19 студзеня ў адной з такіх устаноў Заводскага раёна пад пагарзай нажа малады чалавек спрабаваў завадоць у касіра вырочкай, паведаміў намеснік начальніка ГУУС Мінскаўканкама, начальнік міліцыі грамадскай беспяккі (МГБ) і спецыяльнай міліцыі (СМ) палкоўнік міліцыі Аляксандр Найдзенка.

Паводле яго слоў, у момант абрабавання адзін з наведвальнікаў аптэкі не спалохаўся і ўмяшчаў у сітуацыю: мужчына нанёс удар зламаным у твар, што дазволіла вырашальную ролю ў яго затрыманні. Пацярпелых фізяска, рабаўнік быў вымушаны пакінуць аптэку і ўцёк.

Як адзначыў спецыяліст, на працягу выхадных крмінальнае вышук Заводскага РАУС працаваў ва ўзмоцненым рэжыме. З улікам нанесеных злычынчю цялесных пашкоджанняў медыцынска ўстаноў горада былі папярэджаны аб магчымым да іх звароту рабаўніка на дапамогу. І той не прымушваў чакаць сябе. Пазней выявілася, што мужчына, які нападў на касіра, быў наркаманам.

Падобныя рабаўнічыя напады адбываюцца ў Мінску рэдка. У сярэднім у сталіцы ў год адбываецца адзін-два такія выпадкі, дадаў Аляксандр Найдзенка.

Кар. БЕЛТА.

ПРАПІЎ І РОЗУМ, І СУМЛЕННЕ

Жыхар вёскі Любейкі Ляхавіцкага раёна абліў дызельным палівам сваю 75-гадовую маці і падляліў. Такім жа чынам ён потым спрабаваў пакончыць з сабой. У выніку абое атрымалі вялікія алёкі скуры. Жанчыну выратаваць не ўдалося, а дабшыр знаходзіцца ў бальніцы. У дачыненні да 48-гадовага непрычальнага ваяўшкі, які стаіць на ўліку ў наркалогіі, узбуджана крмінальнае справа.

Яна СВЕТАВА, Сымон СВІСТУНОВІЧ.

І НАВАТ МІНАМЁТ...

Не сакрэт, што не перавяліся ў нашым грамадстве людзі, якія валодаюць незарэгістраванай зброяй, што, безумоўна, з'яўляецца парушэннем закона з выцякаючымі адвольнымі вынікамі. Таму, каб пазбегнуць іх, у рэспубліцы на працягу ўжо некалькіх гадоў дзейнічае такая акцыя, як добраахвотная здача такой зброі органам унутраных спраў, за што ўладальнікі яе прыцягваюцца да адказнасці не будучы.

Дык вось, летас на Гомельшчыне з незаконнага абароту было выведзена, як паведамляе газета «Гомельская праўда», 596 адзінак указанай зброі, 3554 патроны і снарады і 53 адзіны выбуховых рэчываў. А ў Кармянскім раёне ў адной з высленых вёсак быў знойдзены нават мінамёт часоў Вялікай Айчыннай вайны. Прычым прыгодны для справы.

Уладзімір ПЕРНІКАЎ.

СМЕРЦЬ АД ТОКУ

У Палацку на тэрыторыі аднаго з прадпрыемстваў загінуў чалавек. Высветлілася, што хлопц 1983 года нараджэння быў змяротна паранены токам. Прычына надзвычайнага здарэння будзе рассяледавана.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ІЗВЕЩЕНИЕ О ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТА НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА НА АУКЦИОНЕ

ЗАО «ВЦ «АКВАБЕЛ» Мінский район проводит открытый аукцион по продаже объекта недвижимого имущества:

№ лота	Наименование объекта недвижимости	Общая площадь, м кв.	Начальная цена с НДС, бел.руб.	Адрес объекта
1	Кормокухня	975,5	254 761 905	Минский район, район д. Лесковка

Задаток в размере 10% от стоимости лота перечисляется на р/с № 3012204960010 в филиале ОАО «Белгоспромбанк» МГД г. Минск, ул. Ольшверского, 24, код 963, УИИ 600438617, ОКПО 28976346, ЗАО «Выставочный центр «АКВАБЕЛ» Мінский район. Договор купли-продажи должен быть подписан не позднее 10 дней от даты подписания протокола о результатах аукциона. Аукцион состоится 30 января 2007 г. в 11.00 по адресу: Мінский район, пересечение Логойского тракта и МКАД, Административное здание, отдел коммерческой недвижимости. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 29.01.2007 г. до 17.30 по адресу: Мінский район, пересечение Логойского тракта и МКАД, Административное здание, отдел коммерческой недвижимости.

Контактный телефон: (8-017) 237-93-93.

КАЛЯДНЫЯ ВЕШАНКИ

— Пад'язджай, — з самага ранку звоніць мой добры знаёмы Васіль Царлецкі. — Пойдзем на грыбную «паляню».

Што твар за «паляню» і куды пад'язджаць, я ўжо ведаў.

Ля гаража Васіля некалі расла вялікая і тоўстая, у два чалавечыя абхваты, таполя. Дрэва стварала пэўныя незручнасці і небяспеку і гаражам, і электраправодцы, таму спачатку зрэзалі верхаліну. Дрэва засохла. Застаўся сухі высокі ствол, з якога і кара з цягам часу асыпалася. Потым ад перападу тэмператур на дрэве з'явіліся глыбокія шчыліны, якія, здавалася, разразалі драўніну на часткі. Але менавіта гэтае дрэва на нейкай прычыне аблюбавалі грыбы вешанкі.

Тры гады мінула з таго часу, як гэтая грыбная «паляню» (так назваў ствол дрэва Васіль) дае стабільны ўраджай. Аднак такога, як сёлета, яшчэ не было.

Вешанкі пачынаюць расці спачатку знізу, па акружнасці дрэва. Пасля збору ўраджая з'яўляюцца вышэй — пладаносіць пачынаюць шчыліны. Спачатку з іх адтуліны выгляд-

Сёлетняя анамалія ў прыродзе прынёсла свае сюрпрызы і з грыбной «паляню». Шэсць разоў ужо збіраўся на ёй ураджай. І дзе! За 15 метраў ад уласнай кватэры!

Апошні раз хадзілі ў грыбы 10 студзеня, а смажылі на стары Новы год. Наогул ж з дрэва сёлета знята больш за чатыры вядры далікатэснага і лекавага грыба. Але і гэта яшчэ не канчатковы вынік. Праз некалькі дзён — пры такім надвор'і — павінен быць званок: — Прыязджай, пойдем на «паляню»!..

Ілья ВАКУПЧ, з. Сталін.